

Wijkspeelruimte in Vleuten-De Meern

Geef jeugd de ruimte!

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Totstandkoming	4
Intro en positionering	4
Betrokken professionals	4
Participatie: betrokken niet-professionals	6
Leeswijzer	6
1. Beschrijving situatie	8
1.1 Demografie	8
1.2 Typologie van de wijk	9
1.3 Aanwezige speelruimte	10
1.3.1 Formele speelruimte	11
1.3.2 Schoolpleinen	12
1.3.3 Beheerde speeltuinen	13
1.3.4 Sportvoorzieningen	14
1.3.5 Informeel spelen	15
1.3.6 Mogelijkheden voor jongeren	17
1.4 Ontwikkelingen en plannen	19
Haarrijn en Haarzicht	
Rijnenburg	
2. Participatie	20
2.1 Belang van participatie rond speelruimte	21
2.2 Participatie rond speelruimte op verschillende niveau's	21
2.2.1 Inrichting van een speelplek	21
2.2.2 Ideeën uit de kinderraadsvergadering	21
2.2.3 Jongeren en U-shake	22
2.2.4 Gesprek met de wijkraad	24
2.2.5 Specifieke participatie vanwege het wijkspelruimteplan: jongeren in de openbare ruimte	24
2.2.6 Aanbevelingen over participatie in het vervolg	25
3. Conclusie en ambitie	26
3.1 Conclusie	26
3.2 Ambitie	28
Bijlagen	30
Bijlage A. Kaart Vleuten–De Meern (formele speelplekken en voorzieningen)	31
Bijlage B. Bevolkingsanalyse	32
Bijlage C. Quickscan speelruimte kinderen	36
Bijlage D. Quickscan ruimte voor jongeren	39
Bijlage E. Quickscan schoolpleinen	44
Bijlage F. Informeel spelen	49
Bijlage G. Maatregelen	54

Samenvatting

In mei 2009 stelde de gemeenteraad de nota **Speelruimte vast met de titel ‘Geef jeugd de ruimte!’**. Deze nota vereist het opstellen van **wijkspelruimteplannen voor de wijken van Utrecht. ‘Wijkplannen’ om maatwerk te kunnen leveren.**

Totstandkoming Het onderwerp speelruimte is een integraal onderwerp waarbij vele partijen betrokken zijn. Binnen de gemeente hebben we aansluiting gezocht bij de meest uiteenlopende vakgebieden en ontwikkelingen. Buiten de gemeente hebben we samenwerking gezocht met woningcorporaties en welzijnsorganisaties. Het Wijkmanagementoverleg van de wijk is nauw betrokken geweest bij het opstellen van dit document, dat een uitgewerkt kader biedt op wijkniveau, met enerzijds een grondige analyse van wat er nodig is en anderzijds een aantal meer en minder concrete uitwerkingsrichtingen. Het document (en het proces om hiertoe te komen) biedt daarmee een afwegingskader om samen met betrokken partijen te komen tot een verdere uitwerking en prioritering, inclusief dekkingsvoorstellen.	Uit bestaande contacten met deze groepen volgen aanbevelingen voor de speelruimte. Bronnen waren bijvoorbeeld: uitkomsten van de Kinderraadsvergadering (kinderen 10–12 jaar), wijkraad (bewoners), U-Shake (denktank), aanvragen leefbaarheidsbudget (bewoners en hun kinderen). Daarnaast zijn voor Vleuten–De Meern jongeren op straat geïnterviewd.
Analyse De analyse van de speelruimte in de wijk kent drie stappen: er is in kaart gebracht wat en waar de formele speelruimte is binnen een wijk, welke rol voorzieningen spelen (schoolpleinen, beheerde speeltuinen en (openbare) sportvelden) en ten slotte zijn de mogelijkheden van informeel spelen geïnventariseerd. Uit de analyse blijkt onder andere dat het goed uitwerken en toepassen van de Jantje Betonnorm (ook wel 3%–norm) (overgenomen door het college) een wijkoverstijgende kwestie is; besluitvorming hierover volgt apart.	Bevindingen Belangrijke inhoudelijke bevindingen voor Vleuten–De Meern zijn: 1. Aan (goede) plekken voor jongeren in de openbare ruimte is een nijpend tekort, dat de komende jaren oploopt met de verwachte sterke toename van het aantal jongeren, met name in de nieuwbouwwijken. 2. Om de omstandigheden voor jongeren te verbeteren is het nodig weg te gaan van ad hoc maatregelen per locatie. Vooruitdenken is nodig, voor de hele wijk en niet ingegeven door concrete problemen die nu bestaan. 3. In de nieuwbouwsstukken is een tekort aan speelplekken voor kinderen in de leeftijd 6 tot 12 jaar. 4. Het is wenselijk de groene gebieden aan de randen van de buurten verder te ontwikkelen voor spelen, ontmoeten, struinen, sporten etc. Waarbij wel aandacht moet blijven voor het behoud van de groenfunctie.
Participatie Bij het opstellen van dit document is gebruik gemaakt van wat niet-professionals vinden van de speelruimte in de wijk, waar knelpunten zitten en waaraan behoefte is binnen de wijk. Op heel veel manieren is er contact met gebruikers en andere belanghebbenden bij speelruimte. Doelgroepen zijn: jonge kinderen (tot 4 jaar) en hun ouders, kinderen in de basisschoolleeftijd, jongeren en andere wijkbewoners (met of zonder kinderen).	Bovenstaande bevindingen zijn de opmaat voor concrete uitvoeringsrichtingen en maatregelen op verschillende termijnen (korte en langere termijn en dromen over toekomst) om de speelruimtesituatie in de wijk verder te verbeteren.

Totstandkoming

Intro en positionering

In mei 2009 heeft de gemeenteraad de nota Speelruimte vastgesteld. Deze heeft als titel 'Geef jeugd de ruimte!'. Dit motto is de leidende gedachte van al het speelruimtebeleid. Bij speelruimte gaat het over jeugd van 0 tot 18 jaar oud. 'Spelen' is voor de groep van 12 tot 18 een term die misschien niet helemaal adequaat is. Voor hen zal het meer om ontmoeten gaan. Even goed is daar ook zowel fysieke als figuurlijke ruimte voor nodig. De rol van het Programma Jeugd bij speelruimte is de visie, samengevat in 'Geef jeugd de ruimte!', uitdragen binnen en buiten de gemeente en deze in nauwe samenwerking met alle betrokken partijen concreet uitwerken in tien wijkspelruimteplannen voor de tien wijken van Utrecht. Er zijn veel verschillende disciplines die te maken hebben met spelen en jeugd in de openbare ruimte. Denk bijvoorbeeld alleen al aan de verschillende invalshoeken beheer, ontwerp of gebruik van de openbare ruimte. In dit plan komen die verschillende blikken bij elkaar. Het is daarmee niet een aantal projecten met een nietje erdoor. Het geeft richting waar ook anderen inspiratie uit kunnen halen en vormt een afwegingskader voor verdere uitwerking en prioritering in de uitvoering.

Betrokken professionals

Er zijn veel vragen te stellen over hoe het met speelruimte gesteld is. Voor het vinden van antwoorden op die vragen zijn de gebruikers en hun sociale verbanden, maatschappelijke instellingen en organisaties en een heel aantal gemeentelijke diensten nodig. Gezien de wijkgerichte insteek van de speelruimteplannen is het Wijkmanagementoverleg (WMO) van de wijk een belangrijke gesprekspartner. Zowel als groep als met de individuele leden van het overleg. Naast kennis over de wijk is er voor het maken van dit soort plannen ook vakinhoudelijke kennis nodig. Die hebben we binnen de gemeente gezocht bij Stadswerken, Stedelijk Beheer Spelen en bij Stadsontwikkeling, Stedenbouw en Planologie. Deze collega's hebben veel bijgedragen met hun kennis over respectievelijk beheer en onderhoud van speeltoestellen of speelplekken en informeel spelen en de inrichting van de openbare ruimte. Tenslotte hebben we binnen de gemeente aansluiting gezocht bij de meest uiteenlopende vakgebieden en ontwikkelingen. Variërend van het effect van buitenspelen op de gezondheid, zoals het voorkomen van obesitas (GG&GD) tot mogelijkheden voor het combineren van natuureducatie (Natuur-

en Milieucommunicatie) met speelgelegenheden of kinderen in het lokale verkeer. Ook onderwerpen zoals schoolpleinen, sportvelden en beheerde speeltuinen hebben een plek gekregen in deze analyse. Buiten de gemeente zijn onder andere woningcorporaties en welzijnsorganisaties relevant. Om landelijke kennis en expertise op het gebied van speelruimte en openbare ruimte voor jongeren aan te kunnen spreken en voor ondersteuning tijdens het proces, hebben we OBB Ingenieursbureau ingehuurd om te helpen met het opstellen van de eerste wijkanalyses. Los van kennis en ervaring op het gebied van speelruimte is ook het onderwerp 'jongeren in de openbare ruimte' hen niet vreemd. Zij hebben op basis van hun expertise een inschatting gemaakt van het benodigde aantal en type plekken voor kinderen en jongeren per buurt. Daarnaast zijn we zelf gericht op zoek gegaan naar kennis en uitwisseling over onderwerpen zoals ontwerp van de openbare ruimte, routes die kinderen nemen, natuurlijk spelen en dergelijke.

Los van de wijkspelruimteplannen komt uit de nota Speelruimte een aantal wijkoverstijgende onderwerpen naar voren die een stedelijke blik vereisen. Parallel aan het proces om te komen tot wijkspelruimteplannen zijn we deze onderwerpen aan het uitwerken:

- implementeren van de 3%-norm voor speelruimte
- jongeren in de openbare ruimte
- vinden van fondsen om speelruimte te financieren
- positioneren van informeel spelen.

We hanteren in het speelruimtebeleid de volgende terminologie:

- Kinderen: leeftijd 0 tot 12 jaar
- Jongeren: 12 tot 18 jaar
- Jeugd: kinderen en jongeren, van 0 tot 18 jaar.

Participatie: betrokken niet-professionals

Het onderwerp 'participatie', hier gebruikt als verzamelnaam voor de inbreng van allerlei 'niet-professionals', staat weergegeven in Hoofdstuk 2.

In een overzicht geven we aan wat er al aan contacten met deze groepen is en wat daar uitkomt waar we rekening mee moeten houden. Daarnaast hebben we een extra participatieproject gedaan, speciaal gerelateerd aan dit wijkspiegelplan.

We hebben gedacht vanuit ruwweg vier doelgroepen:

- kinderen van onder de vier (en logischerwijs hun ouders)
- basisschoolkinderen
- jongeren, van 12 tot 18 jaar
- overige buurtbewoners, waaronder omwonenden van plekken waar kinderen of jongeren spelen of samenkomen, zelf wel of niet met kinderen.

Via onze blik op participatie hebben we geprobeerd een stem te geven aan de groep waar het bij speelruimte echt om gaat, namelijk de bewoners van Utrecht onder de 18 jaar. Tegenover hun belang staat vaak het belang van omwonenden die op de een of andere manier overlast ervaren of hier bang voor zijn. Hoewel begrijpelijk en lang niet altijd onterecht, willen we in de wijkspiegelplannen dit geluid niet als uitgangspunt nemen. Waar dit relevant is of om een oplossing vraagt, komt dit vanzelf naar boven.

Leeswijzer

Aan dit document liggen diverse analyses ten grondslag. Voor meer details over die analyses kunt u terecht in de bijlagen. De bijlagen bieden een andere, verder uitgediepte blik op speelruimte. Het onderwerp speelruimte heeft een caleidoscopische schoonheid die we hiermee recht hopen te doen!

We beginnen met een beschrijving en analyse van wat er is aan speelruimte in relatie tot wat er zou moeten zijn.

Wat er is, doen we in drie stappen:

1. Formele speelplek, hiervoor geldt het streefcijfer van 3% van het oppervlak. Informatie hierover is beschikbaar in de vorm van getallen over het beschikbare oppervlak en een kaart, die ook een beeld geeft van de spreiding en het soort plekken.
2. Voorzieningen, hiermee bedoelen we schoolpleinen, speeltuinen en (openbare) sportvoorzieningen.
3. Mogelijkheden voor informeel spelen.

In Hoofdstuk 1 geven we een doorkijkje naar de verwachte ontwikkeling van de wijk en wat spelen daarin kan betekenen.

Hoofdstuk 2 bespreekt het onderwerp participatie.

Hoofdstuk 3 formuleert de conclusies. Hierbij lopen we een checklist langs van punten waarop we aangeven hoe de wijk ervoor staat. Op basis van de analyse, de participatie en de conclusies, formuleren we een ambitie die richting geeft aan hoe de wijk zich kan ontwikkelen op speelruimtegebied.

In de bijlagen zijn opgenomen de blik van de bevolkingsonderzoeker, de wijkkenner, de speelruimtedeskundige, zowel op kinderen als op jongeren, de blik op het schoolplein, informeel spelen en de blik van de ontwikkelaar van de stad en natuurlijk de blik van de jongeren zelf.

In bijlage H werken we een aantal maatregelen uit. Deze zullen niet perse betrekking hebben op grote investeringen (er is ook geen groot budget beschikbaar), maar juist gaan over relatief simpele ingrepen met veel effect of over het slim gebruik maken van bestaande middelen. Daarnaast beschrijven we maatregelen die op middellange en langere termijn bij kunnen dragen aan het realiseren van de ambitie "Geef jeugd de ruimte!".

1. Beschrijving situatie

1.1 Demografie

Vleuten–De Meern is binnen de Utrechtse context een jonge wijk met veel en een groeiend aantal kinderen in de leeftijdsgroepen t/m 17 jaar. Bijna drie op de tien bewoners van de wijk (29%) is minderjarig. In heel Utrecht bedraagt dit aandeel 19%. In totaal wonen in Vleuten–De Meern krap 12.000 jeugdigen. De verwachting is dat de jeugdige bevolking in Vleuten–De Meern in de komende jaren zal toenemen naar 14.900 in 2020. Dit is een toename met 25%.

Ter vergelijking: in heel Utrecht verwachten we dat de groep 0 t/m 17-jarigen tussen 2009 en 2020 met 26% zal toenemen. Het aandeel huishoudens met kinderen is in Vleuten–De Meern (40%) ruim twee keer zo hoog als gemiddeld in Utrecht (19%). Met uitzondering van Leidsche Rijn, waar een vergelijkbaar percentage geldt (39%), is nergens in de stad dit aandeel zo hoog. In alle andere wijken ligt dit aandeel tussen 6% en 19%. De toename in jeugd zit met name in de buurten Vleuterweide en Veldhuizen.

Hoeveelheid jeugdigen in de verschillende leeftijdscategorieën in de gebieden

Gebied	Aantal 0-3	4-12	12-18	Totaal onder de 18
Vleuten-De Meern	3.283	6.239	2.389	11.911
Vleuten, Haarzuilens	327	806	528	1.661
Vleuterweide	1.331	1.383	439	3.153
Veldhuizen/De Balije	819	2.803	590	4.212
De Meern	806	1.247	832	2.885

1.2 Typologie van de wijk

Vleuten–De Meern is een wijk waarbinnen een verschil is tussen de oude dorpskernen Vleuten en De Meern en de nieuwbouwbuurten Veldhuizen/De Balije en Vleuterweide. Daar waar zich in de voormalige dorpen een ruimtelijk evenwicht heeft ingesteld met een redelijk vast aantal bewoners, zijn in de nieuwbouwbuurten nog pieken te verwachten van met name de jeugd die zo hun eisen en wensen hebben met betrekking tot de openbare ruimte. Het overgrote deel van de woningen in Vleuten–De Meern (87%) zijn eengezinswoningen. De wijk Vleuten–De Meern is een groene wijk met 14,8 m² gebruiksgroen per inwoner¹. Dit zijn bijvoorbeeld parken (exclusief Leidsche Rijn Park en sportvelden), trapveldjes of speelweides. Gemiddeld in de stad ligt dit veel lager (6 m² per inwoner). Het Leidsche Rijn Park is voor de bewoners van Vleuten, Vleuterweide en Het Weer (nieuwbouw De Meern) goed bereikbaar als uitloop, voor De Woerd, Veldhuizen/De Balije en De Meern is dit minder.

Vleuten

Het oude dorp Vleuten kent het minste aantal jeugdigen van de hele wijk Vleuten–De Meern, ruim 1.600 in totaal. Er is een lichte daling te zien in deze aantallen. Het aandeel eensgezinswoningen ligt met 83% praktisch op het gemiddelde van de wijk, daarnaast zijn de woningen relatief groot. Het aandeel groen is met 16 m² per inwoner ruimer dan gemiddeld in de wijk. Dit biedt ruimte en mogelijkheden voor zowel informele als formele speelruimte. De afname in jeugdigen zet zich waarschijnlijk niet door. In Vleuten komt het regelmatig voor dat de ‘oudere bewoners’ de woning verlaten en hiervoor een ‘jong gezin’ in de plaats komt. Zowel de woningen als de buurt lijken vooralsnog aantrekkelijk te zijn/blijven voor deze nieuwe bewoners.

Vleuterweide

Vleuterweide is de nieuwste buurt van Vleuten–De Meern. Nu wonen er ruim 3.000 jeugdigen maar dit aantal zal nog stijgen. De kinderpiek, dat is de hoeveelheid kinderen geboren uit jonge gezinnen in een nieuwbouwwijk vóór het stabiliseren van de bevolkingssamenstelling, moet hier nog komen. Kinderen worden jongeren, dus ook daarmee moeten

we rekening houden. Een stijging van 50% is zeker te verwachten. Het aandeel gebruiksgroen per inwoner is ook hier circa 14 m² per inwoner op dit moment, daarbij opgemerkt dat de wijk nog in ontwikkeling is en dit getal nog kan veranderen. Bij verdere ontwikkelingen zijn er kansen voor multifunctionele inrichting van de groene ruimte. Er moeten stimulansen komen om deze ruimte ook daadwerkelijk te gaan gebruiken voor spelen, sporten, honden uitlaten, wandelen, skaten, fietsen en ander recreatief gebruik.

Veldhuizen/De Balije

Veldhuizen/De Balije is een typische jaren negentig nieuwbouwwijk met lange lijnen in de ruimtelijke opbouw en experimenten met verkeersluwe gebieden en centraal parkeren. Dit betekent voor de jongste kinderen dat er mogelijkheden zijn voor straatspel in de omgeving van de woning. Deze buurt heeft verreweg de meeste jeugd de komende jaren, wat kan toenemen tot circa 6.000 jeugdigen. Het aantal kinderen aanwezig in deze buurt zal de komende 5 tot 10 jaar toenemen met circa 30% en het aantal jongeren met circa 50%. Verreweg het grootste aandeel woningen bestaat uit eensgezinswoningen (87%). Gemiddeld genomen is er per inwoner circa 14 m² gebruiksgroen beschikbaar, wat met name is terug te vinden langs de randen van de buurt en in een paar grote parken. Dit is voor de kinderen vaak wel ver weg om te gaan spelen. Wat nog moet blijken is of de gezinnen hier blijven wonen met grotere kinderen, omdat een deel van de woningen wat kleinere eensgezinswoningen zijn.

De Meern

De oude kern De Meern is wat groter qua aantal inwoners dan Vleuten. Ook hier bestaat verreweg het grootste aandeel woningen uit eensgezinswoningen (88%). Naast het oude dorp zijn de afgelopen twee decennia twee nieuwe delen bijgebouwd: Het Weer en De Woerd. Dit is terug te zien in het aantal jeugdigen, dat de komende 5 tot 10 jaar wat toe zal nemen. In totaal is er circa 15m² gebruiksgroen per inwoner. Een deel hiervan ligt aan de oost- en zuidkant van de kern, in de vorm van een park. Deze ruimten zijn niet altijd even aantrekkelijk ingericht en gunstig gelegen voor de kinderen om te spelen.

1 Bron: beheersysteem Stadswerken

1.3 Aanwezige speelruimte

Een analyse van de aanwezige speelruimte in een wijk maken we in drie stappen:

1. Formele speelruimte: dit zijn speelplekken in de openbare ruimte die duidelijk als zodanig te herkennen zijn, bijvoorbeeld aan speeltoestellen. Voor deze soort speelplekken geldt voor de uitleggebieden de doelstelling om er minimaal 3% van het oppervlakte van de bebouwde omgeving (dus exclusief bedrijventerreinen en dergelijke) voor te gebruiken. Voor de bestaande stad is dit een inspanningsverplichting.

2. Voorzieningen: verschillende soorten voorzieningen kunnen heel belangrijk zijn voor kinderen om te spelen. Hieronder benoemen we er drie, namelijk schoolpleinen, beheerde speeltuinen en (openbaar toegankelijke) sportvelden.

3. Mogelijkheden voor informeel spelen: dit is spelen op plekken die daar niet specifiek voor bedoeld zijn.

Al deze (speel)ruimte in een wijk is relevant voor kinderen van diverse leeftijden tussen 0 en 18. De groep jongeren, tussen 12 en 18, lichten we extra uit.

1.3.1 Formele speelruimte

Een eerste benadering om naar de hoeveelheid formele speelruimte te kijken is berekenen welk deel van de oppervlakte van een wijk of buurt ingericht is als speelplek. Hiervoor geldt zoals gezegd een norm: (minimaal) 3% van het oppervlakte als speelplek wordt als voldoende beschouwd. De norm is gebaseerd op de omvang en de actieradius van speelplekken. Voor ontwikkelgebieden zoals in Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern is dit een doelstelling. Tegelijkertijd is het juist in deze gebieden heel lastig om te bepalen welk percentage van het oppervlakte als (formele) speelruimte gebruikt wordt. Berekeningen in het kader van dit speelruimteplan van het percentage speelruimte zijn gebaseerd op de speelplek die de gemeente in beheer heeft. In een buurt die nog in aanbouw is, is die speelplek er nog niet. Een speelplek wordt meestal pas ingericht als huizen in een buurt ongeveer een jaar bewoond zijn. Deze veranderingen vertekenen het beeld dat uit een recht-toe-recht-aan sommetje volgt.

Daarnaast is er bij het operationaliseren van de buitenspeelnorm van 3% nog discussie over afbakening. Zowel de vraag 'wat beschouwen we als speeloppervlak?' als 'waar liggen de systeemgrenzen (dus over welk totaaloppervlak moeten we kijken)?' blijkt in de praktijk nog ruimte voor interpretatie te laten. Deze discussie zullen we apart voeren, omdat die wijkoverstijgend is. Daarom zijn in deze analyse nog geen absolute getallen (of percentages die daaruit te berekenen zijn) voor oppervlakte opgenomen. Ter indicatie zij wel opgemerkt dat de hoeveelheid speelruimte in de oude dorpskernen van Vleuten-De Meern ruim voldoende is. De hoeveelheid formele speelplek in de nieuwbouwstukken is krap.

Om toch een beeld te kunnen geven van hoe het met de formele speelruimte gesteld is, zijn er ook andere methodes. Behalve de oppervlakte aan speelplek, is de kwaliteit van de speelruimte van belang en maakt het uit hoeveel kinderen er nu en straks om de speelplekken heen wonen en er gebruik van maken. Op plekken waar veel kinderen wonen is logischerwijze ook de behoefte aan speelruimte groter dan de minimale 3% van het oppervlak en de kwaliteit bepaalt mede de 'speelwaarde' van een plek. Hieronder staat een analyse van de speelruimte voor kinderen die dergelijke verfijningen wel in aanmerking neemt². Hierbij gelden de volgende aannames:

- voor elke 30 kinderen met een leeftijd tussen 0 en 5 moet er een speelplek zijn. Oudere kinderen kunnen een grotere afstand afleggen naar een speelplek, zodat voor hen in aantal minder speelplek nodig is (circa 70 kinderen per plek).
- in potentie kunnen speelplekken een functie vervullen voor de doelgroep van kinderen met een leeftijd tussen 0 en 11 jaar, dus een combinatie van de jongste kinderen en de al wat grotere kinderen. De inrichting en omvang van de speelplekken moeten voldoende uitdaging tot spelen en ontwikkelen kunnen bieden voor die hele groep. Wel kan het nodig zijn verschillende zones voor verschillende leeftijden op de speelplek in te richten.
- daar waar meer informele speelruimte beschikbaar is, is minder formele speelruimte nodig (mits die boven het minimum is).

Een en ander betekent het volgende:

Vleuten

In Vleuten wonen ruim 500 jongere kinderen en 600 oudere kinderen. Voor deze kinderen zijn op dit moment circa 20 plekken aanwezig. Gemiddeld moeten circa 56 kinderen een plek delen.

Gezien het aantal kinderen en de ruimtelijke opbouw zouden er 17 plekken moeten zijn, waarvan acht mede geschikt voor de oudere kinderen. Er zijn dus voldoende plekken, maar niet altijd even aantrekkelijk ingericht en niet ideaal gespreid. Waar mogelijk is het wenselijk speelplekken aantrekkelijker en uitdagender in te richten voor met name de oudere kinderen.

Vleuterweide

In Vleuterweide wonen bijna 1.700 jongere kinderen en ruim 1.000 oudere kinderen. In totaal zijn er circa 45 speelplekken, variërend in grootte. Gemiddeld moeten circa 60 kinderen een plek delen.

Gezien het aantal kinderen en de ruimtelijke opbouw zouden er 55 plekken moeten zijn, waarvan 14 mede geschikt voor de oudere kinderen. Gezien de (nog toenemende) kinderpiek zijn er op dit moment onvoldoende formele speelplekken. De circa 45 huidige plekken zijn echt nodig voor de jongste kinderen, maar als gevolg van de krappe ruimte op sommige plekken, is de kwaliteit van de inrichting voor hen niet optimaal. De plekken moeten gedeeld worden met de oudere kinderen, hoewel de beperkte omvang van de speelplekjes dat vaak lastig maakt, of er moeten voor hen speciale plekken komen.

De komende jaren dient het aantal plekken (snel) mee te groeien met het toenemende aantal kinderen en een deel van deze plekken moet meegroeien met het toenemende aandeel oudere kinderen. Zij vragen meer uitdagende toestellen en mogelijkheden voor (bal)sporten. Een deel van de speellocaties in de buurtjes is vrij klein. Hier is dit meegroeien niet mogelijk en uitwijken naar de grotere groenzones en parken kan niet, want die zijn er niet. Een alternatief zou het Leidsche Rijn Park zijn, maar dit is te ver weg voor kinderen om zelfstandig heen te gaan. De bouwspeltuin speelt dan ook een belangrijke rol, mede vanwege de centrale ligging is zij voor kinderen vanaf een jaar of 8 al (zelfstandig) bereikbaar.

² De analyse is gebaseerd op een model voor speelruimte-analyse en ervaringen in ruim 100 gemeenten van OBB-Ingenieursbureau.

Veldhuizen/De Balije

Voor de ruim 1.500 jongere kinderen en zo'n 2.100 oudere kinderen zijn er in Veldhuizen circa 33 plekken. Gemiddeld moeten ongeveer 100 kinderen een plek delen. Gezien het aantal kinderen en de ruimtelijke opbouw zouden er 50 plekken moeten zijn, waarvan 30 ook geschikt voor de oudere kinderen. Het aantal plekken is onvoldoende geweest de afgelopen jaren voor de jongere kinderen. Te zien is dat de piek en daarmee de behoefte aan speelplekken nu verschuift naar de oudere kinderen. Hiervoor zijn in principe voldoende plekken in de wijk in aantal. Een deel van deze plekken is echter te klein en ook niet afgestemd qua inrichting op het gebruik door oudere kinderen. De parken zijn dan ook de uitwijkplekken voor hen. Deze grote groengebieden zijn hiervoor nu niet aantrekkelijk genoeg ingericht. Naast de parken ligt een groot potentieel in deze buurt bij de schoolpleinen. Deze kunnen het gat aan formele voorzieningen voor de oudere kinderen voor een deel opvullen.

De Meern

Er zijn in de Meern circa 40 plekken voor de ruim 1.100 jongere en bijna 1.000 oudere kinderen. Gemiddeld moeten circa 50 kinderen een plek delen. Gezien het aantal kinderen en de ruimtelijke opbouw zouden er 37 plekken moeten zijn, waarvan 13 ook geschikt voor de oudere kinderen. De hoeveelheid formele speelplekken in De Meern is voldoende. De inrichting lijkt ook redelijk afgestemd op de behoefte qua speeltoestellen al lijken de plekken wat saai voor de oudere jeugd. Voor het sporten en spelen in het groen voor de oudere kinderen zijn wat minder mogelijkheden. De groenzone aan de oost- en zuidkant zouden hiervoor mogelijkheden bieden, maar zijn nu niet aantrekkelijk genoeg. De decentrale ligging speelt daarbij een grote rol.

1.3.2 Schoolpleinen

Schoolpleinen zijn geen openbare ruimte, het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de inrichting, het beheer en het gebruik ervan. Toch zijn ze in veel gevallen wel openbaar toegankelijk, zodat kinderen uit de buurt er ook buiten schooltijd kunnen spelen. Zeker in buurten met weinig formele speelruimte, is dit een welkome aanvulling van de ruimte voor kinderen. Het streven van de gemeente is dan ook om de schoolbesturen te stimuleren de schoolpleinen open te houden (dat wil zeggen zonder hekken eromheen, die na schooltijd op slot gaan). De gemeenteraad heeft

een bedrag van 3,5 ton per jaar beschikbaar gesteld met als doel 'zowel het creëren en aantrekkelijker maken van speelplekken, onder andere in de vorm van schoolpleinen, als noodzakelijk onderhoud van bestaande plekken en een snelle vervanging van kapotte speeltoestellen'. Een deel hiervan (50.000 euro) heeft Stadswerken besteed aan vervanging van geïdentificeerde speeltoestellen. Vanuit de rest van dit geld is in 2009 de pilot schoolpleinen vormgegeven. In 2010 is dit geld ook beschikbaar voor de uitvoering van de wijkspeleruimteplannen.

Om goed in beeld te krijgen welke schoolpleinen toegankelijk zijn en hoe die er dan precies uitzien, hebben we een quickscan schoolpleinen (zie bijlage E) laten uitvoeren. Hieruit komt de volgende conclusie over de rol die schoolpleinen kunnen spelen.

De Meern/Rijnsburg

De urgentie om schoolpleinen volledig open en toegankelijk te houden voor kinderen uit de buurt is in De Meern niet het grootste van de wijk Vleuten-De Meern, gezien de overige aanwezige formele speelruimte. Even goed is er een aantal mooie schoolpleinen, die wel degelijk leuke speelplek bieden aan de kinderen uit de buurt. Daarnaast is het hard nodig om plek te bieden aan de grote hoeveelheid jongeren in de wijk. Mogelijk kan de ruimte op schoolpleinen hier een oplossing bieden. De scholen in De Meern liggen ruwweg in twee clusters, bij het Mereveldplein en bij de Ten Veldestraat. De schoolpleinen bij het Mereveldplein zijn grotendeels open, die aan de Ten Veldestraat afgesloten (hier is overlast geweest). Ook bij het Mereveldplein spelen discussies over het afsluiten van de schoolpleinen om overlast (voornamelijk door jongeren) tegen te gaan. Het afsluiten van deze schoolpleinen kan best de uitkomst van de discussie zijn, maar alleen als jongeren elders in de buurt terecht kunnen. Anders is waarschijnlijk het voornaamste effect een verheving van overlast in de buurt.

Veldhuizen

De formele speelruimte in Veldhuizen is beperkt, dus aanvulling met bijvoorbeeld schoolpleinen is zeer welkom. De scholen in Veldhuizen liggen geclusterd aan de Keerderberg. De schoolpleinen zijn niet afgesloten en bieden potentieel ook voor de buurt speelplek. Afspraken met de scholen hierover zijn wenselijk. Daarnaast is er een tijdelijke schoollocatie in het zogeheten Triogebouw (Van Lawick van Pabstlaan),

waarbij plannen zijn om binnenkort in de openbare ruimte wat extra speelruimte in te richten.

Vleuterweide

De formele speelruimte in Vleuterweide is minimaal. Dat betekent dat elke ruimte om te spelen meer dan welkom is. In De Boomgaarden biedt het schoolplein van de Twaalfruiter een goede aanvulling op deze ruimte. Het schoolplein is openbaar toegankelijk. Dit zal ook zo blijven aangezien de toestellen gefinancierd zijn uit het leefbaarheidsbudget, bedoeld voor breder gebruik dan alleen één school. De schoolpleinen bij de Weide Wereld zijn redelijk toegankelijk. Dat betekent dat je er in principe wel op kunt lopen, maar dat het niet uitnodigt om dat te doen, omdat het geen openbare uitstraling heeft. Deels liggen de schoolpleinen op het dak van het gebouw en

zijn niet openbaar toegankelijk. Direct om de Weide Wereld heen, is wel ruimte in de vorm van een aantal openbare sportvelden, maar hier staan geen toestellen of spelaanleidingen (anders dan de basale inrichting voor sport). Een deel van de sportvelden wordt binnenkort ingericht als (tijdelijke) speelplek. De ruimte om het Amadeus Lyceum (voortgezet onderwijs) zou voor jongeren misschien meer kunnen bieden op het gebied van aangenaam verblijven. Op één plek staat hier nu een tafeltennistafel, maar dit soort inrichting zou best meer kunnen. Zeker gezien de zeer beperkte ruimte die jongeren in de buurt hebben.

Vleuten/Haarzuilens

Evenals in de oude dorpskern De Meern, is er ook in Vleuten en Haarzuilens voldoende formele speelruimte aanwezig. Dat maakt de ruimte op schoolpleinen minder

essentieel voor kinderen dan elders. Van de Willibrord-school en de Torenpleinschool zijn op het moment de schoolpleinen niet toegankelijk. Er is geen aanleiding om inspanningen te plegen om die open te krijgen. Het plein van de Kees Valkensteinschool is wel toegankelijk, evenals het plein van de school in Haarzuilens.

1.3.3 Beheerde speeltuinen

In Vleuten-De Meern is er op de volgende locaties een beheerde speeltuin:

De Balijs, Augustusweg 30,
De Albatros, Moerasvaren 28, (Vleuterweide)

De openingstijden van de beheerde speeltuinen zijn al geruime tijd onderwerp van gesprek. De doelgroep van deze speeltuinen is in eerste instantie kinderen in de basisschoolleeftijd. Dat betekent dat de speeltuinen in ieder geval open moeten zijn op uren dat deze kinderen niet op school zitten (spitsuren). Daarnaast kunnen de speeltuinen ook een rol voor kleinere kinderen onder de vier hebben en voor andere doelgroepen. Tijdens schooltijd (daluren) is het streven om zoveel mogelijk open te zijn. De wijkwelzijnsorganisaties hebben de taak hier vorm aan te geven, zoveel mogelijk in samenspraak met omwonenden en de gebruikers van de speeltuin.

In Vleuten-De Meern verzorgt Zuwe Welzijn³ het welzijnswerk. De speeltuinen zijn maandag tot vrijdag open vanaf drie uur (maandag, dinsdag, donderdag), vanaf 12.00 uur (woensdag, vrijdag) en op zaterdag vanaf 13.00 uur. Sluitingstijd is 17.00 uur in de winter en 18.00 uur in de zomer. In de schoolvakanties openen de speeltuinen om 10.00 uur. Meer in detail gebeurt er bij de twee speeltuinen het volgende:

• Bouwspeeltuin Balijs (Veldhuizen)

Speeltuin de Balijs is open sinds de zomer van 2008. Tot en met voorjaar 2009 stonden hier portakabins als binnenruimte tot oplevering van de 'stal'. Op dit moment vinden er buiten de reguliere openingstijden de volgende activiteiten plaats:

1. Basisschool de Krullebaar gebruikt de speeltuin regelmatig als extra speelplek voor de laagste groepen.
2. Wekelijks zijn er bijeenkomsten van de vrouwengroep Veldhuizen, waar nodig begeleid door het opbouw-werk, waarbij deze ook hun kinderen mee kunnen nemen. Hierdoor is de groep groter geworden.

3. Wekelijks vinden er ouder/kind ochtenden plaats, met veel succes.
4. Uitvalbasis voor de jaarlijkse Wijkschoonmaakdag in 2009
5. Bijeenkomsten van wijkbewoners (avonden). Deze vinden binnen plaats.

Plannen:

Waar mogelijk organiseert Zuwe activiteiten voor ouders met kinderen in de speeltuin. De speeltuin wordt op de kaart gezet als centraal punt voor de buurt, voor buurtbijeenkomsten etc. (geen feestjes)

• Bouwspeeltuin Albatros (Vleuterweide)

De speeltuin is zomer 2009 in gebruik genomen. De binnenruimte van de Albatros moet nog helemaal gerealiseerd worden. Op dit moment bestaat de binnenruimte uit 1 kleine ruimte (36 m²), waarin ook alle speelmaterialen voor binnen en buitenspelen staan opgeslagen. De verwachting is dat de nieuwe binnenruimte eind maart/ begin april 2010 klaar is, maar dat kan door tegenvallers in de bouw ook later worden. Bouwspeeltuin de Albatros is op dit moment vanwege de beperkte binnenruimte niet geschikt voor het ontvangen van andere groepen, zoals in de Balijs.

Plannen:

Vanaf het voorjaar komen er hier verschillende schooltuintjes, in samenwerking met de Brede school Vleuterweide en Natuur- en Milieucommunicatie (Stadswerken). Dan kunnen zij buiten de openingstijden, tijdens schooltijden, de tuintjes bijhouden in het kader van natuuronderwijs.

Zuwe heeft basisschool de Twaalfruiter, die enkele lokalen voor onderbouw huurt bij het Amadeus-college in de Cultuurcampus, aangeboden om net als in de Balijs gebruik te maken van de Albatros.

1.3.4 Sportvoorzieningen

Op de volgende locaties is een openbaar sportveld:

- Weide Wereld (Vleuterweide)
- De Scheg (Vleuterweide, bij de bouwspeeltuin). Deze locatie is semi-openbaar, want in principe bedoeld voor gebruik door het Amadeus-college, maar buiten schooltijd wel beschikbaar voor de buurt, onder beheer van Zuwe. Deze locatie moet nog gerealiseerd worden.

³ Zuwe Welzijn is vanaf 2010 samengevoegd met welzijnsorganisatie Portes.

Terminologie

- **Groetplek:** informeel, kort samenkomen, deze plek vinden jongeren zelf, geen specifieke inrichting
- **Kletsplek:** informeel, voor kleine groepjes, zijn vaak ook al van nature aanwezig, bankjes, muurtjes
- **Zitplek:** afspreken, praten, activiteiten, deze hebben een inrichting die ze herkenbaar maakt als plek voor jongeren
- **Overloopplek:** om groepen naar te verwijzen, op afstand van woningen en robuuste inrichting
- **Sportplek:** formeel ingericht om te sporten

1.3.5 Informeel spelen

Formeel spelen is misschien wel een contradictie in terminis. De essentie van spelen is uitproberen, plezier, het moment dat je niet aan formele kaders gebonden bent. Vraag de gemiddelde volwassene om een mooie speelherinnering en er komen verhalen over landjes, avonturen, modder, bouwen, experimenteren. De wipkip zal er niet vaak in voorkomen. Wat gelijk het belang en de kracht van informeel spelen aangeeft.

Maar wat is dan informeel spelen? In ieder geval speelt dat zich buiten de formele plekken af. Eigenlijk gaat informeel spelen over de ‘bespeelbaarheid’ van de openbare ruimte. Verschillende leeftijden hebben verschillende behoeften als het gaat om afstand tot huis, de maatvoering van de omgeving en de complexiteit van wat er te beleven valt. Er is een aantal aspecten dat de bespeelbaarheid van de openbare ruimte (positief) beïnvloedt:

- beschikbaarheid van (voldoende brede) stoepen
- rustige straten met weinig last van verkeer en parkeren

- beschikbaarheid van groen waar in te spelen valt
 - aanwezigheid van ‘landjes’, bijzondere plekken
 - aanwezigheid van water en toegankelijke oevers (wel nadenken over veiligheid)
 - ontbreken van barrières en aanwezigheid van herkenbare routes naar bijvoorbeeld formele speelplekken
 - goede binnen–buitenrelatie, makkelijk van de woonkamer naar de (buiten)speelplek
 - aanwezigheid van speelpraktijken (spelaanleidingen, zoals versierde stoeptegels, randjes, objecten)
- Een inschatting per subwijk van de mogelijkheden voor informeel spelen, is deels gebaseerd op de quickscan van OBB–Ingenieursbureau.

Vleuten

Er is voldoende informele speelruimte in Vleuten. De inrichting van de openbare ruimte is gericht op gebruik door volwassenen en maakt het soms onduidelijk voor kinderen of ze er mogen spelen. Het toepassen van eenvoudige speelaanleidingen kan dit verbeteren. Dit zou ook kunnen zorgen voor een betere

route tussen trapveldjes, speelplekken en andere kindervoorzieningen om beter gebruik daarvan te stimuleren. De grotere groenzones in Vleuten (langs de randen, geluidswal en spoorzone) bieden kansen voor struinen voor de oudere kinderen. Ook het plukfruit in bijvoorbeeld de Gruppelboomgaard is leuk voor de kinderen en zou breder kunnen worden toegepast.

Vleuterweide

Deze buurt is nog volop in ontwikkeling. Over het algemeen is de informele speelruimte voor de jongere kinderen voldoende, maar treden er knelpunten op bij de oudere kinderen die meer ruimte nodig hebben voor hun spelvormen. Zeker als ook alle auto’s in de wijk staan. Het groen in de buurt is over het algemeen beperkt en niet geschikt voor voetballen en struinen. Aan de inrichting van de openbare ruimte is niet te zien dat kinderen er ook welkom zijn. Hierdoor treden er wel eens conflicten op over de gebruikersrechten op de straat. Het toepassen van speelaanleidingen in de verharding en het groen kan de inrichting kindvriendelijker maken en tegelijk een signaal geven dat de kinderen er ook mogen spelen. Het grote groen ontbreekt in deze buurt en het Leidsche Rijn Park is te ver weg. Dit gemis moet opgevangen worden door bijvoorbeeld de bouwspelaanleiding of excursies en georganiseerde activiteiten naar andere groene ruimtes/parken.

Veldhuizen

De straten en verkeersluwe delen bieden voldoende mogelijkheden voor straatspel voor de jongere kinderen en buiten tijden dat de auto’s er staan ook voor de oudere kinderen. Als alle auto’s er staan kunnen de oudere kinderen minder goed terecht. Direct in de buurt zijn voor hen dan weinig mogelijkheden, zodat ze aangewezen zijn op de parken en de groenzone bij de geluidswal. Deze gebieden zijn nu niet echt ingericht voor informeel spelen. Het parkgroen kan aantrekkelijker worden gemaakt en veilig worden gehouden voor oudere kinderen om hen hier ook speelgelegenheid te bieden. Aandachtspunt is wel dat de parkfunctie ook behouden blijft. Het water neemt een grote ruimte in en zou beter ingericht kunnen worden voor waterkantactiviteiten.

De Meern

Er is voldoende informele speelruimte in De Meern, hoewel ook hier de ‘volwassen’ inrichting van de openbare ruimte het soms onduidelijk maakt voor kinderen of ze er mogen spelen. Eenvoudige speelaanleidingen kunnen dit verbeteren en ook hier zou een goede route tussen trapveldjes, speelplekken en andere kindervoorzieningen een beter gebruik kunnen stimuleren. De grotere groenzones langs de oost- en zuidkant van De Meern bieden kansen voor struinen voor de oudere kinderen. Enkele boomstammen of palen zouden hier veel extra speelfuncties kunnen toevoegen.

1.3.6 Mogelijkheden voor jongeren

Voor het maken van ruimte voor jongeren, is een totaalbeeld van een wijk nodig, hoeveel jongeren wonen er, hoeveel jongeren komen er (scholen) en hoeveel plek is dan nodig? Het werkt over het algemeen moeizaam om deze plek voor plek aan te leggen, ingegeven door overlastproblematiek. Beter zou het zijn om meerdere plekken tegelijk te creëren. Zowel voor de mogelijkheden voor jongeren, als voor het uitleggen aan de omwonenden die een plek voor hun deur krijgen.

Ruimte voor jongeren kan verschillende vormen krijgen en lang niet altijd hoeft dat een container aan de rand van de wijk te zijn, op afstand van woningen en hufterproof. Ook de kleine simpele plekjes in de wijk zijn van het grootste belang. Trouwens niet alleen voor jongeren, ook ouderen en andere buurtbewoners hebben hier baat bij. Uit onderzoek⁴ blijkt dat één zit-, klets- of groetplek per 15 jongeren goed functioneert. De helft van plekken voor jongeren regelt zichzelf (groetplekken), maar voor de andere helft is een inspanning nodig. Verder is ongeveer voor elke 500 jongeren een overloopplek nodig. Daarnaast zijn voldoende formele sportplekken nodig (ongeveer één op 100 jongeren), die gecombineerd met een zitplek het beste functioneren.

Een analyse, gebaseerd op de quickscan van OBB–Ingenieursbureau, van wat dat voor de subwijken van Vleuten–De Meern betekent, staat hieronder. De tekorten die we hier beschrijven zijn niet op korte termijn op te lossen. Voor uitwerking hiervan is samenwerking

⁴ Uit evaluatie door OBB–Ingenieursbureau van ruim 100 speelruimteplannen en gesprekken met professionals bij het opstellen van deze plannen blijkt dat bij deze hoeveelheid locaties, inclusief de uitwerking ervan in categorieën, er voldoende voorzieningen voor jongeren zijn. Bij een lager voorzieningenniveau neemt de overlast en de vraag naar betere en meer voorzieningen zeer duidelijk toe.

nodig van een veelheid aan partijen, zoals het wijkservicecentrum, de politie, welzijnswerk en niet in de laatste plaats de jongeren zelf.

Vleuten

Op basis van de bevolkingsgegevens gaan we uit van circa 600 jongeren. Dit betekent dat er globaal een overlooplek, zes sportplekken, acht zitplekken en twaalf kletsplekken nodig zijn.

Er lijken voldoende sportplekken te zijn. De inrichting van de voorzieningen is echter minimaal, waardoor de jongeren ze nauwelijks gebruiken. De skatebaan is eigenlijk de enige 'eigen' voorziening voor de jongeren. Bovendien moeten ze alle plekken delen met de oudere kinderen. Een vijftal locaties moet opgewaardeerd worden voor sport- en ontmoeting (zitplek). Daarnaast moeten de jongeren aantrekkelijke ontmoetingsvoorzieningen hebben op voor hen belangrijke plekken zoals in het centrum (bijvoorbeeld Dorpsplein), bij het station Vleuten en langs Het Lint in het Leidsche Rijn Park. Verspreid over het dorp moeten er genoeg kletsplekken zijn. Dit kan op speelplekken, maar vooral ook langs routes van en naar belangrijke voorzieningen voor jongeren.

Vleuterweide

Op dit moment wonen er ongeveer 500 jongeren in Vleuterweide, maar over tien jaar neemt dit toe tot meer dan 1.800. Door nu al van dit aantal jongeren uit te gaan is het mogelijk het verhogen van het voorzieningenniveau tijdig in te plannen. Als er geen verandering komt in het voorzieningenniveau de komende vijf jaar zal de overlast en het vandalisme sterk toenemen.

Bij ruime telling zijn er op dit moment vijf plekken die in meerdere of mindere mate geschikt zijn voor het sporten/bewegen voor jongeren. Dit loopt nog redelijk parallel met de bevolkingsopbouw. Maar de komende vijf tot tien jaar moeten dit er elf worden en daarna oplopen naar meer dan achttien plekken. Het zou mooi zijn als de inrichting van de huidige plekken geleidelijk doorgroeit naar een iets oudere doelgroep, maar de meeste speelplekken zijn zo klein qua omvang dat voetballen, basketballen of andere sport en ontmoeting snel tot overlast leidt. Aan grote open ruimten in en langs de rand van de wijk en parken ontbreekt het. De jongeren moeten dus nog verder weg naar bijvoorbeeld het Leidsche Rijn Park of andere wijken. De inrichting moet dan aantrekkelijk zijn om de jongeren over te halen erheen te gaan. Het is nodig te kijken naar mogelijkheden voor tijdelijke plekken en georganiseerde jongens- en

meidenactiviteiten op bestaande plekken. We gaan na of langs de routes voldoende kletsplekken zijn.

Veldhuizen

Op basis van de bevolkingsgegevens gaan we uit van circa 1.800 jongeren. Dit betekent dat er vier overlooplekken, achttien sportplekken, vierentwintig zitplekken en zesendertig kletsplekken nodig zijn.

De problemen die nu af en toe al spelen met jongeren zullen de komende jaren sterk toenemen.

Er zijn op dit moment maximaal drie plekken als eigen plekken aan te wijzen voor de jongeren, terwijl er zeven nodig zijn en in de verdere toekomst achttien.

De klachten over jongerenoverlast hangen hiermee samen, er is te weinig aanbod.

Een optie zou zijn in relatief kort tijdsbestek (circa vijf jaar) een deel van de problemen te voorkomen door minimaal acht locaties in te richten als sport- en zitplek. Het vinden en realiseren van dit soort plekken stuit vaak op barrières van drie soorten, namelijk fysieke plek, geld en maatschappelijk draagvlak. Het park langs de geluidswal van de snelweg biedt aan de snelwegkant van het water fysieke ruimte. De andere barrières moeten dan nog genomen worden. In de woonbuurten zelf is niet direct ruimte voor goede voorzieningen maar in de grote groenzones wel. Het is daarnaast nodig om snel twee locaties als overlooplek aan te wijzen voor als het probleem met jongeren in de buurt niet gelijk op te lossen is. De jongerenwerker of politie kan de jongeren hier naartoe verwijzen in plaats van bijvoorbeeld gebruik te moeten maken van een samenscholingsverbod. Inzet van jeugd- en jongerenwerk lijkt hier raadzaam. Verder moet op iedere speelplek voor kinderen ook een kletsplek voor jongeren zijn (is waarschijnlijk al zo) evenals langs de door jongeren veel gebruikte routes.

De Meern

Op basis van de bevolkingsgegevens gaan we uit van circa 1.100 jongeren. Dit betekent dat er in principe twee overlooplekken, elf sportplekken, veertien zitplekken en tweeëntwintig kletsplekken nodig zijn.

Er zijn te weinig sport- en ontmoetingsvoorzieningen voor de jongeren. Voor de benodigde elf plekken zijn er misschien zeven bestaande plekken potentieel geschikt, maar daarvan is de inrichting minder geschikt voor het gebruik door jongeren. Deze plekken moeten de jongeren bovendien met de oudere kinderen delen. Er zijn op dit moment maar twee tot vier 'eigen' plekken voor de jongeren, waaronder de skatebaan en de

jongerenontmoetingsplek (overlooplek) bij de snelweg. Het is dan ook niet raar dat de jongeren problemen veroorzaken op de speelplekken voor de kinderen en de schoolpleinen.

In het dorp zelf zijn weinig mogelijkheden om goede voorzieningen te maken. Langs de rand van het dorp zijn verschillende groenstroken met voldoende potentie. Door de decentrale ligging moeten hier wel heel aantrekkelijke plekken komen om te jongeren te prikkelen hiernaar toe te gaan. Vooralsnog kunnen de zeven bestaande plekken verbeterd worden en kunnen er in de genoemde gebieden vier nieuwe locaties aangewezen worden.

1.4 Ontwikkelingen en plannen

Vleuten-De Meern is nog niet 'af'. Binnen onder andere Vleuterweide zijn nog niet alle buurten helemaal afgebouwd. Daarnaast komt er nog een aantal wat grotere buurten bij, waarvan hieronder kort beschreven staat wat ze behelzen.

Haarrijn en Haarzicht

Haarrijn ligt in het noordwestelijk deel van Leidsche Rijn, parallel aan de Rijksweg A2. Het gebied bestaat uit een relatief lange smalle strook van ongeveer 1875 meter lang en 330 meter breed. Haarrijn wordt omsloten door de A2, De Wetering-noord, de Haarrijnseplas en landinrichtingsgebied Haarzuilens. Het merendeel van Haarrijn is nu nog in gebruik als depot voor de gronden die uit de Haarrijnseplas worden gewonnen. Haarrijn wordt in de toekomst een gevarieerd gebied, met woningbouw (600-700 woningen), bedrijventerrein (circa 12 ha uitgeefbaar) en een strandzone. Het gebied vormt een overgang van het stedelijke gebied naar het landelijke gebied en de sfeer van Haarrijn wordt dan ook voor een belangrijk deel bepaald door water en groen. Haarzicht ligt tussen Vleuten en de Haarrijnseplas. Het wordt een relatief kleine woonwijk van ongeveer 550 woningen. De planning is nog onbekend.

Rijnenburg

Rijnenburg is het gebied ten zuiden van de Rijksweg A12 en ten westen van de Rijksweg A2. Hier komen in de toekomst 7000 woningen. Rijnenburg wordt 'wonen in het landschap', een groen en waterrijk gebied waar mensen kunnen wonen, werken en recreëren. Rijnenburg is een pilotgebied voor beweegvriendelijk ontwerpen. Daar zal ook speelruimte een belangrijke rol in krijgen.

2. Participatie

2.1 Belang van participatie rond speelruimte

Speelruimte is bij uitstek een onderwerp om over te praten met degene die het gebruiken. Goede speelruimte is een ontmoetingsplek voor de mensen die eromheen wonen en leidt daarom tot sociale cohesie. Het succes van speelruimte is ook afhankelijk van in hoeverre mensen de speelplek als van hen beschouwen. Een speelplek wordt van diegenen die er over meedenken. Met andere woorden, praten met ‘spelers’ en luisteren naar hun ideeën en wensen leidt ertoe dat ze zich medeverantwoordelijk gaan voelen voor de openbare ruimte. Daarnaast is de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op hun omgeving gezond voor mensen, het versterkt het gevoel van veerkracht om teleurstellingen over die omgeving het hoofd te bieden.

2.2 Participatie rond speelruimte op verschillende niveau’s

Bij het maken van analyses en plannen voor wijkspelruimte zijn we niet van plan het wiel opnieuw uit te vinden. Daarom zijn we begonnen met het inventariseren welke contacten er al lopen met de relevante groepen. Zoals al eerder genoemd onderscheiden we de volgende vier groepen:

- kinderen van onder de vier (en logischerwijs hun ouders)
- basisschoolkinderen
- jongeren, van 12 tot 18 jaar oud
- overige bewoners, zoals omwonenden van plekken waar kinderen of jongeren spelen of samenkomen, zelf wel of niet met kinderen. Deze categorie kan zowel de rol hebben van omwonende die overlast ervaart, als volwassene met opvoedingsverantwoordelijkheid voor kinderen of jongeren.

2.2.1 Inrichting van een speelplek

De inrichting van een speelplek is bij uitstek een onderwerp waar de gebruikers een rol in moeten hebben, zonder hen gaat het eigenlijk niet. Het wijkservicecentrum vervult hierin een actieve rol. Meestal krijgen bewoners de gelegenheid uit een aantal alternatieven voor de inrichting van een speelplek te kiezen. Deze participatie loopt op allerlei plekken en manieren, de planning komt voort uit wat er op de bewuste plek gebeurt. Hieronder valt ook contact rond individuele speelplekken (speelplekken die bij nieuwbouw nog niet ingericht zijn, de zogenaamde ‘witte plekken’ en leefbaarheidsbudgetaanvragen)

2.2.2 Ideeën uit de kinderraadsvergadering

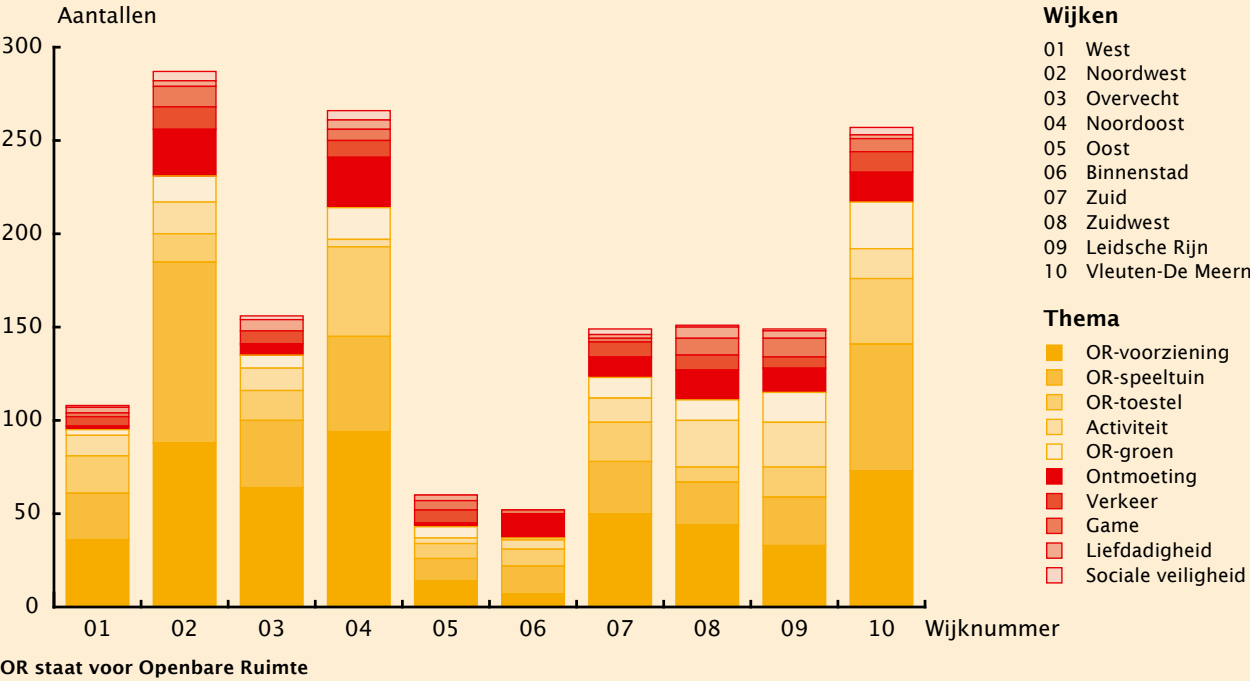
Inmiddels al 13 jaar lang is er elk jaar in het voorjaar de Kinderraadsvergadering. Kinderen uit elke wijk presenteren een plan om hun omgeving te verbeteren. Het plan mag 20.000 euro kosten, die ook daadwerkelijk ter beschikking is voor de uitvoering van het beste plan van de stad. Daarnaast zijn er altijd meer plannen waarvoor de gemeente op andere manieren zoekt naar mogelijkheden om ze uit te voeren. De in de Kinderraadsvergadering gepresenteerde plannen komen voort uit een soort piramide. Al in het najaar beginnen de kinderen uit groep 7/8 van de meeste basisscholen samen met de kinderwerkers van de welzijnsorganisaties ideeën te verzinnen. Dat resulteert in het beste idee van de klas, het beste idee van de school en zo verder tot het beste idee van de wijk. We hebben een analyse gedaan van de eerste ideeën, die de kinderen in het najaar van 2008 bedachten. We hebben naar twee dingen gekeken, namelijk in welke categorie de genoemde ideeën vallen en welke woorden kinderen zelf gebruiken om hun idee te beschrijven.

We hebben de volgende categorieën gebruikt:

Categorie	Toelichting
OR-voorziening	plek voor kinderen, maar geen toestellen (bv voetbalkooi, racecircuit), eventueel overdekt
OR-speeltuín	meerdere toestellen, buiten
OR-toestel	ontwerp van één toestel
OR-groen	dieren, planten, bomen
Activiteit	eindig en daarna weer weg (bv feest, disco)
Ontmoeting	buurthuis, club, chillen, ontmoeten, binnen
Game	lasergame, paintbal e.d.
Verkeer	oplossing voor last van verkeer of te hard rijdende auto’s
Liefdadigheid	geef het geld aan een goed doel of aan iets dat op geen enkele manier ten goede komt aan (spelende) kinderen
Sociale veiligheid	plan rond veilig over of op straat

OR staat voor Openbare Ruimte

Dat geeft het volgende staafdiagram voor alle wijken van de stad:

In algemene zin valt hier het volgende over te zeggen:

- ruim de helft tot driekwart van de ideeën van kinderen gaan over fysieke maatregelen in de openbare ruimte (voorzieningen zoals voetbalkooien, speelplekken, speeltoestellen, groen)
- er zijn aanzienlijke verschillen tussen wijken
- voor de hand liggend, maar toch: er lijkt een verband te bestaan tussen wat kinderen in hun eigen wijk zien en wat ze erbij willen hebben. In een wijk met bijna geen groen (Noordwest), komen geen ideeën met groen naar voren.

Zeggingskracht

Elke wijk heeft zijn eigen kinderwerker. Hoewel de vraag op de tekenvellen breed en open is, kan de aanpak in de klas natuurlijk ook een zekere sturende werking hebben. Ook toevalligheden beïnvloeden de tekeningen. Gezien de hoge deelname van kinderen uit groep 7/8 (circa 80% van de Utrechtse kinderen van die leeftijd doet mee), beschouwen we de uitkomst in ieder geval voor dit jaar, schooljaar 2008/2009, als voldoende representatief.

Specifiek in Vleuten-De Meern valt op:

- relatief veel ideeën gaan over groen en dieren (ook te zien bij de trefwoorden, meer dan gemiddeld komen 'natuur', 'hond', 'groen' voor).
- bij de trefwoorden die kinderen noemen om hun idee te beschrijven zijn er weinig die er heel extreem uitspringen in Vleuten-De Meern. Voetbal scoort relatief laag, wordt dus relatief weinig genoemd (bij 14% van de ideeën), terwijl 'skaten' en 'trampoline' iets vaker dan gemiddeld genoemd worden.

2.2.3 Jongeren en U-shake

In Utrecht is de jongerendenktank U-shake actief. Om in beeld te krijgen over welke onderwerpen en op welke manieren we als gemeente al contact hebben met bewoners (kinderen, jongeren, ouders), hebben we gecheckt of U-shake adviezen heeft uitgebracht die raken aan ruimte voor jeugd. Voor Leidsche Rijn is er een advies beschikbaar met de titel 'Wat vinden jongeren van Leidsche Rijn?'. Dit heeft ook relevantie voor Vleuten-De Meern.

Algemeen blijkt uit het U-shakerapport 'wat vinden jongeren van Leidsche Rijn?' dat jongeren graag willen samenkomen, maar gebrek aan voorzieningen ervaren. De categorie tot en met 15 jaar 'moet' in de wijk blijven van hun ouders, ze zwerven in groepjes rond langs verschillende plekken (jongerenontmoetingsplek, supermarkt, pleintjes en veldjes). Gezelligheid staat voorop en ze voetballen en hangen wat. Ze ondervinden hinder van hangbeperkende maatregelen en voelen zich soms niet echt welkom.

De categorie 16+ zwerft over de stad uit op zoek naar vertier. Maar ze missen plekken in hun eigen wijk wat ze ook wel graag zouden willen. Ze maken meer gebruik van betaalde voorzieningen in het centrum.

Positief is dat de jongeren zich veilig voelen in hun wijk (Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern) en zich daar ook mee verbonden voelen. Met name de jongens waarderen het grote aanbod aan sportverenigingen.

De negativiteit over de omgeving begint in de tijd nu langzaam boven de positiviteit van 'beginnen in een mooie, nieuwe wijk' uit te groeien. Over het algemeen noemen de jongeren de wijk saai vanwege:

- Het ontbreken van hangplekken buiten
- Het gemis van activiteiten anders dan voetbal
- Plekken die er zijn, zijn niet altijd even aantrekkelijk
 - er zijn vernielers
 - onderhoud is slecht
- Het gemis van een snackbar, winkels en binnenhangplekken met activiteiten (poolen, gamen etc)

Aanknopingspunten voor betere wijkspiegelruimte liggen in: Meer en betere voorzieningen voor sport en ontmoeting. De jongeren geven aan dat de gebruiksdruk op goede voorzieningen zo groot is dat er vaak conflictsituaties ontstaan. Met de gevolgen ervan voor onderhoud en vandalisme. In de conclusies staat ook het belang van het geven van inspraak aan jongeren over hun wijk.

De jongeren vragen ook om betere informatie over de voorzieningen die er zijn en activiteiten die daar plaats vinden. Dit kan via internet of een flyer. Naast voetbal zouden er ook andere dingen moeten zijn zoals dans en zang of rustigere ontmoetingsactiviteiten (meiden geven dit aan). Op deze laatste conclusies gaat de visie Jongeren en Vrije Tijd in.

2.2.4 Gesprek met de wijkraad

Een gesprek met de wijkraad Vleuten-De Meern is op dit moment niet mogelijk. Daarom hebben we deze analyse nu afgerond zonder hen gesproken te hebben. Omdat we toch sterk hechten aan het betrekken van de wijkraad, bieden we hen aan op een moment dat hen schikt begin 2010 een presentatie te geven over de bevindingen en richtingen zoals ideeën beschreven in dit document en hier –als daar aanleiding voor is– een addendum bij te schrijven.

2.2.5 Specifieke participatie vanwege het wijkspeleruimteplan: jongeren in de openbare ruimte

Als eerste stap van een langere strategie om de situatie voor en door jongeren in de openbare ruimte te verbeteren, interviewen we jongeren die buiten zijn over de openbare ruimte⁵.

Dit geeft het volgende beeld:

‘Vleuterweide heeft één grote voetbalplek⁶, daar komen de jongeren wel eens. Op de skateplekken en JOP’s komen soms jongeren die overlast veroorzaken en drugs gebruiken. Meerdere jongeren geven aan dat ze vaak naar de stad gaan (Utrecht centrum) om zich daar te vermaken, in Vleuten is volgens hen niet zo veel te doen. De jongeren geven aan dat er veel is voor de wat jongere kinderen (tot 12 jaar) wat toestellen en speelplekken betreft, maar voor jongeren is er weinig. Er was een plek voor jongeren bij het Hamhuus, maar ze vertellen

⁵ Naar aanleiding van vragenlijsten en enquêtes heeft OBB-Ingenieursbureau naar de meningen van jongeren in Vleuten-De Meern en Utrecht Noordwest gevraagd naar de voorzieningen voor jongeren in hun buurt.

⁶ Toevoeging: Per april 2010 zijn ook een voetbalveldje met kunstgras, skatevoorziening en overkapping gerealiseerd in de Parkstrook. Op een later tijdstip komt er nog een voetbalvoorziening en overkapping langs de Veldhuizerweg.

dat deze is opgeheven. Over de ontmoetingsplek bij De Weide Wereld zijn de jongeren niet positief. Hier komen jongeren die overlast veroorzaken, anderen voelen zich daar niet prettig. De jongeren in Vleuten en Vleuterweide geven aan ‘s middags voornamelijk bij de Dirk en de Albert Heijn te ‘hangen’. Over het algemeen vinden de jongeren die we gesproken hebben een voetbal/basketbalkooi de leukste voorziening.’

Ook hier kwam dus weer de skatebaan ter sprake. Begin 2010 vindt een skateschouw plaats. Het resultaat hiervan was in deze analyse niet meer mee te nemen, maar betrekken we wel bij de uitvoering en de verdere strategie voor jongeren in de openbare ruimte.

De totale strategie voor jongeren staat omschreven in paragraaf 1.3.6.

2.2.6 Aanbevelingen over participatie in het vervolg

Resumerend naar doelgroepen valt er het volgende op te merken over participatie:

- **kinderen van onder de vier** (en logischerwijs hun ouders)
Betrekken bij inrichting van kleine plekjes in de buurt.
- **basisschoolkinderen**
De eerste stap voor deze groep was de analyse van de ideeën uit de kinderraadsvergadering. Het seizoen is er op dit moment niet naar om participatie met kinderen te organiseren. Het is te koud en te nat in deze tijd van het jaar om buiten met kinderen te gaan kijken, dus dat zal moeten wachten tot het voorjaar. Aanbeveling is om zo gauw het weer dat toelaat wel een (aantal) wandeling(en) te organiseren met kinderen in de basisschoolleeftijd. Doel kan zijn om met hen hun eigen omgeving te bekijken, maar bij voorkeur een eventuele tweede keer met hen een stapje verder weg te gaan van de plekken waar ze altijd al spelen. Het zou mooi zijn kinderen zoveel mogelijk uit hun tent te lokken en ze te stimuleren om vrij en breed over spelen te denken. Bij voorkeur is deze activiteit gekoppeld aan het komen tot nieuwe plannen voor de kinderraadsvergadering.
- **jongeren, van 12 tot 18 jaar**
Rond de aanleg en inrichting van plekken voor jongeren is het wenselijk om altijd de jongeren zelf te betrekken. Daarnaast is het wenselijk om een vorm te zoeken om met jongeren zelf ook te praten over een totaalbeeld van plekken die voor hen bedoeld zijn in de hele wijk. Mogelijk biedt de jongerendenktank U-shake hiervoor aanknopingspunten. De vraag aan hen is welke mogelijkheden zij zien om overlast te voorkómen en te zorgen dat plekken voor jongeren zoveel mogelijk in harmonie met de buurt gebruikt kunnen worden.
- **omwonenden** van plekken waar kinderen of jongeren spelen of samenkomen, zelf wel of niet met kinderen. Deze omwonenden laten zich horen rond specifieke plekken, zowel in positieve als in negatieve zin. Bij het ontwikkelen van de strategie voor jongeren in de openbare ruimte verdient deze categorie extra aandacht in de communicatie.

3. Conclusie en ambitie

3.1 Conclusie

Kwantiteit

In de oude kernen is ruim voldoende speelplek voor kinderen. De spreiding is redelijk tot goed. In de nieuwe gebieden is eigenlijk te weinig speelplek voor kinderen en dan met name voor de jongere kinderen. Gezien de ontwikkeling van de kinderopiek is het verstandig de aandacht nu te richten op voldoende speelplekken voor oudere kinderen. Voor jongere kinderen is dan aantrekkelijke openbare ruimte in de omgeving van de woning belangrijk, zodat ouders met hen op pad gaan naar plekken.

Het aanbod aan voorzieningen voor jongeren is mager en in de nieuwbouw te weinig. Meer ruimte voor jongeren is zeer noodzakelijk.

De vicieuze cirkel bij ruimte voor jongeren

Doordat er te weinig voorzieningen zijn zoals sport- en ontmoetingsplekken, zoeken de jongeren andere plekken op die aanleiding geven tot ontmoeting of een activiteit. Winkelcentra, speelplekken voor kinderen en bestaande sportplekken krijgen hierdoor een extra gebruiksdruk. Deze hogere druk zorgt soms voor overlast. En bewoners klagen terecht, maar denken onterecht negatief over alle jongeren. Er zijn geen alternatieven, dus de druk verlichten is praktisch onmogelijk. De kunst is deze vicieuze cirkel te doorbreken. En eigenlijk kan alleen aanvulling van voorzieningen op termijn mogelijkheden bieden de gebruiksdruk op andere locaties te verlichten, zodat spreiding en doorverwijzen mogelijk is.

Kwaliteit

De diversiteit in speelplekken voor kinderen is groot, dus er zijn veel verschillende plekken, met soms bijzondere inrichtingen. Aandachtspunt blijft het bieden van uitdagende speelruimte voor oudere kinderen. De kwaliteit voor jongerenplekken mag beter, de inrichting is nu niet aantrekkelijk genoeg. Zeker als de plekken langs de randen van de buurten komen, moeten ze voldoende aantrekkelijk zijn om ervoor te zorgen dat ze ook gebruikt gaan worden.

Informeel spelen

Informeel spelen is heel belangrijk en krijgt nog weinig ruimte (kinderen in keurslijf die zich niet vies mogen maken). Meer informatie over het belang van vrij spelen voor kinderen en hun ontwikkeling is hier wenselijk.

Het stimuleren van informeel spelen is noodzakelijk. In de oude kernen is er fysiek wel ruimte. In de nieuwe buurten is er letterlijk heel weinig ruimte voor informeel spelen, alles heeft daar een bestemming. Hier moet ook gekeken worden naar speelstraten en tijdelijke speelruimte. Behalve plek voor auto's is ook aandacht voor het kind nodig. Hondenpoep is op veel locaties ook een beperkende factor. De openbare ruimte is met name belangrijk voor oudere kinderen die echt niet meer genoeg hebben aan de eigen achtertuin of het (kleine) speelplekje om de hoek.

Bereikbaarheid

Het ontsluiten en verbinden van bestaande plekken via informele speelruimte zal zowel het gebruik van de speelplekken als de bespeelbaarheid van de openbare ruimte verbeteren. Het zou goed zijn om in elke buurt één mooie plek te benoemen met een centrale rol en routes hier naartoe uit te werken. Het kan dan helpen om activiteiten te organiseren op goede plekken en de inrichting en het onderhoud hier op hoger niveau te brengen. Dit betekent eigenlijk het zorgen voor aantrekkingskracht van de omgeving om op pad te gaan. Aandacht voor verkeerswegen in oudere kernen (hard rijden) is nodig, evenals extra aandacht voor oversteekplekken.

Groen

Er is relatief veel groen in Vleuten-De Meern, behalve in Vleuterweide. Het randgroen zouden we zoveel mogelijk moeten benutten en aantrekkelijk maken voor alle leeftijden. Dit moet gaan functioneren als parken en niet als onverzorgde randgebieden. Het gebruik is te stimuleren door het voorzieningen- en onderhoudsniveau op te waarderen. Ruigte en hoogteverschillen voegen dan juist kwaliteit toe.

Activiteiten

Als fysieke ruimte onmogelijk te vinden blijkt, is er figuurlijke ruimte te creëren door activiteiten te organiseren, op plekken die groot en goed genoeg zijn in de openbare ruimte. Met name voor oudere kinderen en jongeren die zelfstandig op pad gaan in de buurt kan dit wat toevoegen. Voor zowel jongens (bijvoorbeeld balsporten) en meisjes (bijvoorbeeld dans/zang) maar ook gezamenlijke zaken (zoals foto/film, graffiti, gamen, ouderwetse droppings en speurtochten door de buurt).

3.2 Ambitie

De basisambitie is dat iedereen die iets met spelen van kinderen of ontmoeten van jongeren in de openbare ruimte te maken heeft, tevreden is met de situatie. Belangrijk voor het formuleren van verdere ambities is dat ze de basis moeten bieden voor reële doelstellingen, die waar te maken zijn.

Bij het versterken van de leefbaarheid in de openbare ruimte en meer specifiek het plek geven aan spelen en ontmoeten, lopen de wijkprofessionals en belanghebbenden tegen verschillende muren op. De belangrijkste zijn:

- **beschikbaar budget/financiële middelen onvoldoende**

Er is geen expliciet budget om spelen een impuls te geven. Zeker als het gaat om fysieke aanpassingen, kunnen de kosten oplopen, hoewel juist simpele maatregelen mogelijk zijn om de speel- en ontmoetmogelijkheden te verbeteren. In de praktijk zijn er diverse budgetten beschikbaar waar investeren in speelruimte kan passen. Voorbeelden hiervan – naast mogelijkheden voor particuliere financiering – zijn het leefbaarheidsbudget (ook nu al gaat een aanzienlijk deel van de aanvragen over zaken die met spelen te maken hebben), veiligheidsbudget, budget voor jongerenvoorzieningen, referentiekader (als uitwijkmogelijkheid), de prestatievelden 1 en 2⁷ uit de WMO, budget voor sport en budget voor cultuur. In een wijk die zo in ontwikkeling is als Vleuten–De Meern en waar een geconstateerd tekort aan speelplekken is, zal de druk op dergelijke budgetten groot zijn.

- **fysieke plek is amper beschikbaar**

Bij het ontwikkelen van een wijk kost het reserveren van ruimte voor speel- of ontmoetingsplek geld, terwijl wat het oplevert niet op korte termijn in geld is uit te drukken. Dat heeft er toe geleid dat in de nieuwbouwtukken van Vleuten–De Meern weinig plek 'over' is, om de kinderen en jongeren die in de wijk wonen, ruimte te geven. Veel plekken voor jongeren zijn ingericht op een locatie waar op korte termijn

gebouwd gaat worden, dus deze situatie wordt alleen maar nijpender. Het schrijnende is dat het 'repareren' van het gebrek aan plek en noodoplossingen in nu bestaande buurten, duurder is, dan wanneer hier vanaf het begin rekening mee was gehouden in de opzet.

- **er is veel aandacht nodig voor het verwerven van maatschappelijk draagvlak voor het realiseren van jongerenvoorzieningen (NIMBY = Not In My Back Yard)** Hierboven is al de vicieuze cirkel rond plek voor jongeren beschreven. Het is dan ook wel voor te stellen dat mensen niet zitten te wachten op nieuwe speel- of ontmoetingsplek voor hun deur. Daar komt bij dat de beeldvorming van bijvoorbeeld een wijk als Vleuterweide in de 'makelaarsfase' ('Dorps wonen dicht bij de stad') wel heel erg contrasteert met hoe het nu is (behoorlijk dichtbevolkt en volbestemd). Dit zal de bereidheid van bewoners om jongeren ook plek te gunnen in de openbare ruimte niet vergroten.

Op het slechten van deze drie muren moeten de maatregelen aansluiten. De ambitie is om **jongeren in de wijk letterlijk en figuurlijk de ruimte** te geven om elkaar buiten te ontmoeten.

Daarnaast is de ambitie om meer ruimte (figuurlijk) te creëren om de beschikbare speelruimte te laten aansluiten bij de actuele behoefte. Dat vereist een **flexibiliteit van de inrichting van speelplekken** die er nu niet is, om speelplekken te kunnen laten meegroeien met de leeftijd van de doelgroep. Een focus is hierbij wenselijk op de wat grotere kinderen. Om deze flexibiliteit mogelijk te maken is het nodig om meer ruimte voor speelruimte te bestemmen dan in de minimale variant strikt noodzakelijk is (3% van het oppervlakte).

Voor de kleinere kinderen is **informele speelruimte** nodig en moeten de bestaande plekken voldoende aantrekkelijk zijn om hun (groot)ouders te stimuleren met hen op pad te gaan. Voor het geven van ruimte aan de jeugd is het nodig slim en op **meerdere manieren gebruik te maken van de mogelijkheden** die er zijn, dus niet-traditioneel ruimtegebruik.

⁷ Prestatieveld 1 zet zich in op het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten. Prestatieveld 2 richt zich op preventiegerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.

Bijlagen

Bijlage A. Kaart Vleuten-De Meern (formele speelplekken en voorzieningen)	31
Bijlage B. Bevolkingsanalyse	32
Bijlage C. Quicksan speelruimte kinderen	36
Bijlage D. Quicksan ruimte voor jongeren	39
Bijlage E. Quicksan schoolpleinen	44
Bijlage F. Informeel spelen	49
Bijlage G. Maatregelen	54

Bijlage A Kaart

Speelruimte in Vleuten - De Meern

Geef jeugd de ruimte!

Formele en informele speelplekken

In 2009 is de nota 'Geef jeugd de ruimte!' opgesteld. Op basis hiervan ontwikkelt de gemeente voor elke Utrechtse wijk een speelruimteplan. Het speelruimteplan voor uw wijk is verkrijgbaar op het wijkbureau of kijk op www.utrecht.nl/jeugd onder Jeugd en Vrije Tijd, Speelruimte.

www.utrecht.nl

De hier afgebeelde kaart is ook los bijgevoegd als poster.

Bijlage B **Bevolkingsanalyse**
(door Bestuursinformatie, gemeente Utrecht)

Beeld van de wijk

Vleuten–De Meern is binnen de Utrechtse context een jonge wijk met veel en een groeiend aantal kinderen in de leeftijdsgroepen t/m 17 jaar. In totaal wonen in Vleuten–De Meern 10.600 kinderen. Dit aantal zal toenemen tot 14.900 in 2020. Vleuten–De Meern is een groene wijk met relatief veel gebruiksgroen (15 m² per inwoner). Het aandeel eengezinswoningen is met 87% erg hoog.

Beeld van de subwijken

In Veldhuizen, Vleuterweide wonen in totaal circa 6.000 jeugdigen van 0 tot 18 jaar. In de helft van de gezinnen in de subwijk wonen kinderen.

In De Meern, Rijnenburg wonen een kleine 3.000 kinderen. In 41 % van de gezinnen wonen kinderen.

Vleuten, Haarzuilens wonen een klein 2.000. In 37% van de gezinnen wonen kinderen.

Veldhuizen, Vleuterweide (gegevens per 1 januari 2009)

Jeugdige bevolking

jongens	0 t/m 3	1.113
	4 t/m 11	1.435
	12 t/m 17	507
meisjes	0 t/m 3	1.037
	4 t/m 11	1.368
	12 t/m 17	522

Samenstelling huishoudens

paar zonder kinderen (%)	28
paar met kinderen (%)	45
eenoudergezin (%)	6
alleenstaand (%)	21
totaal huishoudens (aantal)	7.206

Woningtypen

eengezinswoningen (%)	87
boven-, beneden-woningen (%)	3
flats (%)	10
totaal woningen (aantal)	6.986

Groenvoorziening

gebruiksgroen (m²/inwoner)	14
----------------------------	----

Bron: Gemeentelijke Basisadministratie (GBA); Huishoudenbestand Bestuursinformatie; Vastgoedinformatie; Groenbeheersysteem (StadsWerken)

De Meern, Rijnenburg (gegevens per 1 januari 2009)

Jeugdige bevolking

jongens	0 t/m 3	315
	4 t/m 11	684
	12 t/m 17	459
meisjes	0 t/m 3	311
	4 t/m 11	622
	12 t/m 17	407

Samenstelling huishoudens

paar zonder kinderen (%)	32
paar met kinderen (%)	36
eenoudergezin (%)	5
alleenstaand (%)	27
totaal huishoudens (aantal)	4.651

Woningtypen

eengezinswoningen (%)	88
boven-, beneden-woningen (%)	4
flats (%)	8
totaal woningen (aantal)	4.506

Groenvoorziening

gebruiksgroen (m²/inwoner)	15
----------------------------	----

Vleuten, Haarzuilen (gegevens per 1 januari 2009)

Jeugdige bevolking

jongens	0 t/m 3	181
	4 t/m 11	465
	12 t/m 17	314
meisjes	0 t/m 3	186
	4 t/m 11	421
	12 t/m 17	293

Samenstelling huishoudens

paar zonder kinderen (%)	32
paar met kinderen (%)	32
eenoudergezin (%)	5
alleenstaand (%)	31
totaal huishoudens (aantal)	3.389

Woningtypen

eengezinswoningen (%)	83
boven-, beneden-woningen (%)	3
flats (%)	14
totaal woningen (aantal)	3.228

Groenvoorziening

gebruiksgroen (m²/inwoner)	16
----------------------------	----

Bron: Gemeentelijke Basisadministratie (GBA); huishoudenbestand Bestuursinformatie; Vastgoedinformatie; Groenbeheersysteem (StadsWerken)

Vleuten–De Meern – Uitwerking analyse wijk

Vleuten–De Meern kent een relatief jonge bevolking. Bijna drie op de tien bewoners van de wijk (28,9%) is minderjarig. In heel Utrecht bedraagt dit aandeel 19%. Zowel de 0 t/m 3-jarigen, de 4 t/m 11-jarigen als de groep 12 t/m 17-jarigen zijn in Vleuten–De Meern ruimer vertegenwoordigd dat gemiddeld in Utrecht.

Samenstelling bevolking Vleuten-De Meern (gegevens per 1 januari 2009)

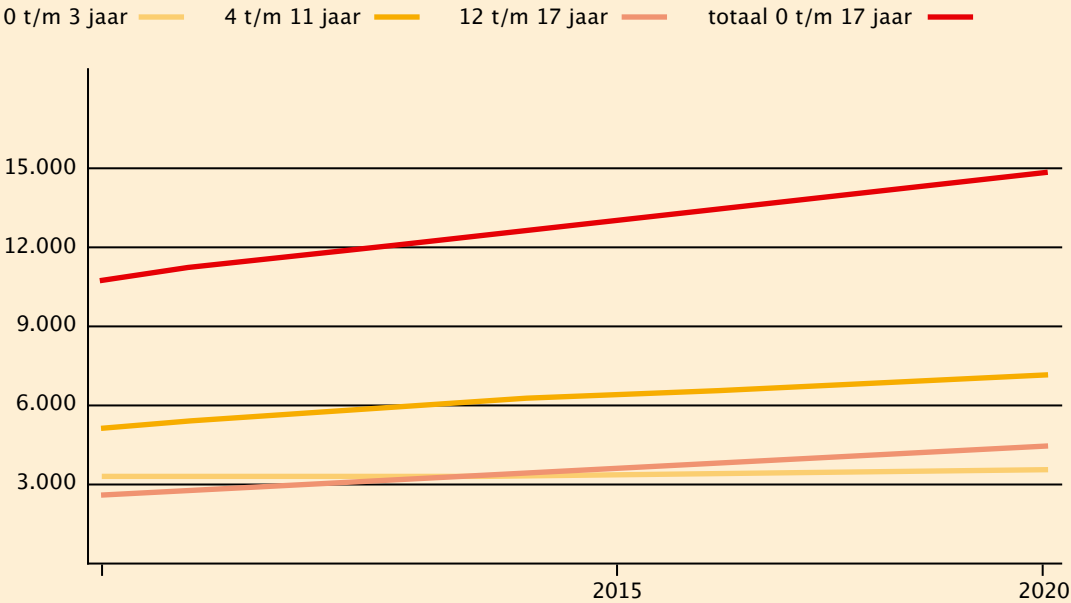
	man		vrouw		totaal	
	absoluut	%	absoluut	%	absoluut	%
0 t/m 3 jaar	1.609	8,5	1.534	7,9	3.143	8,2
4 t/m 11 jaar	2.584	13,6	2.411	12,3	4.995	13,0
12 t/m 17 jaar	1.280	6,7	1.222	6,3	2.502	6,5
totaal 0 t/m 17 jaar	5.473	28,9	5.167	26,5	10.640	27,6
totaal 18 jaar en ouder	13.497	71,1	14.360	73,5	27.857	72,4
totaal Noordwest	18.970	100	19.527	100	38.497	100

Bron: Gemeentelijk Basisadministratie (GBA)

Vleuten-De Meern blijft een wijk met veel jeugd

De verwachting is dat de jeugdige bevolking in Vleuten-De Meern in de komende jaren zal toenemen van 10.640 in 2009 naar 14.900 in 2020. Dit is een toename met 40%. Daarmee houdt de groei van de jeugdigen gelijke tred met de totale bevolkingsontwikkeling in Vleuten-De Meern in die periode. Ter vergelijking: in heel Utrecht verwachten we dat de groep 0 t/m 17-jarigen tussen 2009 en 2020 met 26% zal toenemen.

Figuur 1
Prognose 0 t/m 17-jarigen in Vleuten-De Meern 2009-2020

Bron: Bestuursinformatie, gemeente Utrecht

Voor al de groep 12 t/m 17-jarigen in Leidsche Rijn zal fors groeien. Voor 2020 verwachten we een ruime verdriedubbeling van het aantal 12 t/m 17-jarigen in de wijk (van 1.060 naar 3.402). Desondanks blijft de groep 4 t/m 11-jarigen in de wijk het grootst, met een geraamde omvang van 6.265 kinderen in 2020 (een ruime verdubbeling t.o.v. 2009). De groep 0 t/m 3-jarigen neemt tussen 2009 en 2020 met 59% naar verwachting het minst toe (van 2.252 naar 3.571 kinderen).

Prognose 0 t/m 3-jarigen, 4 t/m 11-jarigen en 12 t/m 17-jarigen Vleuten-De Meern 2009-2020

	2009	2010	2015	2020
0 t/m 3 jaar	3.143	3.174	3.221	3.506
4 t/m 11 jaar	4.995	5.322	6.325	7.067
12 t/m 17 jaar	2.502	2.628	3.466	4.359
Totaal 0 t/m 17 jaar	10.640	11.124	13.012	14.932

Bron: Gemeentelijke Basisadministratie (GBA); Bevolkingsprognose Bestuursinformatie

Inwoners Vleuten-De Meern relatief laag opgeleid

In Vleuten-De Meern is 40% van de inwoners hoog opgeleid. Dit is duidelijk lager dan gemiddeld in de stad (53%). Daarbij geldt de kanttekening dat de Utrechtse bevolking tot de hoogst opgeleide in Nederland behoort. Het aandeel laag (31%) en middelbaar opgeleiden (29%) in Vleuten-De Meern ligt daarmee hoger dan de stedelijke cijfers (respectievelijk 24% en 23%).

In Vleuten-De Meern wonen relatief veel huishoudens met kinderen

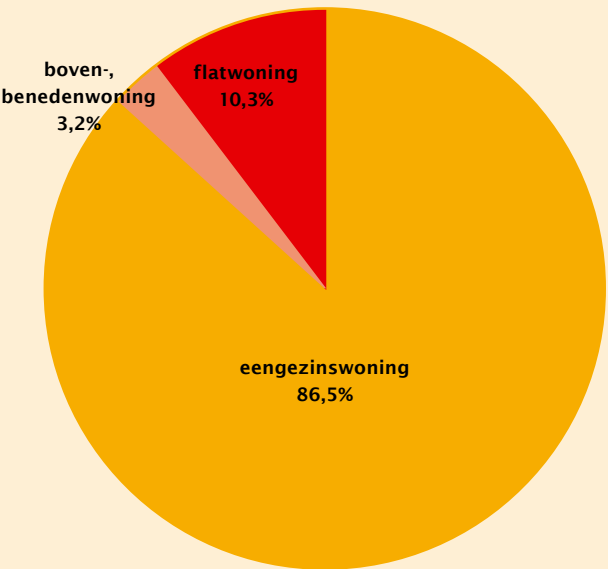
Het aandeel huishoudens met twee ouders en een of meer kinderen is in Vleuten-De Meern (40%) ruim twee keer zo hoog dan gemiddeld in Utrecht (19%). Nergens in de stad is dit aandeel zo groot, ook niet in Leidsche Rijn (39%). In alle andere wijken ligt dit aandeel tussen 6% en 19%. Een ander opvallend verschil met Utrecht is het relatief lage aandeel alleenstaanden (25% tegen 53%). Het aandeel alleenstaande ouders ligt met 6% een fractie hoger dan stedelijk.

Samenstelling huishoudens Vleuten-De Meern (gegevens per 1 januari 2009)

	absoluut	%
paar zonder kinderen	4.562	29,5
paar met kinderen	6.034	39,6
een-ouder gezin	845	5,5
alleenstaand	3.804	25,0
totaal	15.246	100

Bron: Huishoudensbestand Bestuursinformatie

Figuur 2
Woningvoorraad Vleuten-De Meern naar woningtype

Bron: Vastgoedinformatie (VGI)

87% eengezinswoningen

Het overgrote deel van de woningen in Vleuten-De Meern (87%) zijn eengezinswoningen. Daarnaast heeft alleen Leidsche Rijn een hoog aandeel eengezinswoningen (74%). Alle andere wijken blijven onder een aandeel van 50%. Dit betekent dat het aandeel boven-/ benedenwoningen (3%) en flatwoningen (10%) in deze wijk erg laag is.

Vleuten-De Meern groene wijk

De wijk Vleuten-De Meern is een groene wijk. Per 1.000 inwoners kent de wijk 14.800 m² gebruiksgroen. Dit zijn bijvoorbeeld trapveldjes of speelweides. Gemiddeld in de stad ligt dit veel lager (6.000 m² per 1.000 inwoners).

Bijlage C **Quicksan speelruimte kinderen**
(door OBB–Ingenieursbureau)

De navolgende omschrijving van de formele speelruimte kan niet los worden gezien van de analyse van de informele speelruimte. Daar waar minder informele speelruimte is, is de formele speelruimte nog belangrijker. Daarnaast is er gekeken naar de kinderaantallen verdeeld naar de doelgroepen jongere en oudere kinderen. Als laatste is ook de inrichtingskwaliteit van belang. Aantrekkelijke speelruimte zal beter worden gebruikt dan minder aantrekkelijke.

Jongere kinderen
Kinderen van 0 tot en met 5 jaar. De baby´s, peuters en kleuters. Zoeken speelruimte dicht bij huis, spelen vaker nog wat alleen en vragen niet zo veel ruimte.
Oudere kinderen
Kinderen van 6 tot en met 11 jaar. De onder- en bovenbouwers van de basisschool. Ze gaan meer de buurt in en mogen als ze ouder worden ook drukker wegen oversteken. Ze spelen meer samen met andere kinderen en vragen daarom meer ruimte (voetbal, verstopper etc.)

Overzicht formele speelruimten

	Vleuten		Vleuterweide		Veldhuizen/De Balije		De Meern	
	Aantal kinderen	Kind/ha	Aantal kinderen	Kind/ha	Aantal kinderen	Kind/ha	Aantal kinderen	Kind/ha
0 t/m 5	529	4	1.677	9	1.520	11	1.118	5
6 t/m 11	605	5	1.037	6	2.102	15	935	4
totaal	1.134	5	1.081	7,5	3.622	13	2.053	4,5

Vleuten

In Vleuten wonen circa 529 jongere kinderen en 605 oudere kinderen. Voor deze kinderen zijn op dit moment circa 20 plekken aanwezig. Gemiddeld moeten circa 56 kinderen een plek delen. Gezien het aantal kinderen en de ruimtelijke opbouw zouden er 17 plekken moeten zijn, waarvan acht mede geschikt voor de oudere kinderen.

Er zijn voldoende plekken, maar niet altijd even aantrekkelijk ingericht en niet ideaal gespreid. Geadviseerd wordt om waar mogelijk speelplekken aantrekkelijker en uitdagender in te richten voor met name de oudere kinderen. Als potentiële plekken kunnen hiervoor de dierenweide aan de Broederschaplaan, de plekken langs de Smalle Themaat, het bosje van Goes, de geluidswal langs de Haarrijnse Rading en de speelplek aan de Rembrandtlaan worden aangewezen. Met enkele centrale plekken in Vleuten is er voldoende kwalitatief en kwantitatief aanbod voor oudere kinderen, de overige plekken kunnen dan ook meer voor de jongere kinderen ingericht worden of blijven. Geadviseerd wordt om de speelplekken grenzend aan de Smalle Themaat middels een route met elkaar te verbinden. Hierbij gebruikmakend van het aanwezige groen.

Vleuterweide

In Vleuterweide wonen circa 1.677 jongere kinderen en 1.037 oudere kinderen. In totaal zijn er circa 45 speelplekken, variërend in grootte. Gemiddeld moeten circa 60 kinderen een plek delen. Gezien het aantal kinderen en de ruimtelijke opbouw zouden er 55 plekken moeten zijn, waarvan 14 mede geschikt voor de oudere kinderen.

Het aantal plekken is minimaal evenals de inrichting, die door haar monotoonheid niet blijft uitdagen tot spel. Circa 25 plekken zijn op dit moment geschikt voor jongere kinderen. Geadviseerd wordt om de speelplekken die momenteel alleen zijn ingericht voor oudere kinderen aan te vullen met toestellen voor jongere kinderen, om de tijdelijke piek op te vangen. De speelplekken aan de Vlambloem zijn minimaal ingericht en hebben weinig uitdaging. Geadviseerd wordt om dergelijke plekken, die dicht bij elkaar liggen, middels een route met speelaanleidingen met elkaar te verbinden. Op die manier ontstaan meer speelmogelijkheden en extra uitdaging. De meest centrale plekken in de wijk zijn speelplek aan de spoorzijde, aan de Bruidsbloemlaan en de speelplek bij de Jenaplanschool.

Voor de oudere kinderen wordt geadviseerd in te zetten op duurzame grote speelplekken, centraal in de wijk, omdat het aantal oudere kinderen de komende jaren blijft stijgen. Voorgesteld wordt om de speelplekken die al geschikt zijn voor de oudere kinderen waar mogelijk uit te breiden en de beschikbare ruimte rondom de speelplek te integreren en te benutten. Het ontbreekt de oudere kinderen momenteel aan voetbalmogelijkheden. Voorgesteld wordt om meerdere informele trapveldjes te realiseren met vier palen of een laag duikelrekje als doeltjes. Daar waar mogelijk wordt geadviseerd te zoeken naar nieuwe locaties voor speelplekken.

Veldhuizen/De Balije

Voor de circa 1.520 jongere kinderen en 2.102 oudere kinderen zijn er in Veldhuizen circa 33 plekken. Gemiddeld moeten circa 109 kinderen een plek delen. Gezien het aantal kinderen en de ruimtelijke opbouw zouden er 50 plekken moeten zijn, waarvan 30 mede geschikt voor de oudere kinderen.

Het aantal plekken is onvoldoende geweest de afgelopen jaren voor de jongere kinderen. De piek verschuift zich nu naar de oudere kinderen. Hiervoor zijn in principe voldoende plekken in de wijk, maar bijna nooit voldoende ingericht. Voor de jongere kinderen zijn de hofjes zoals aan de Malberg en Keerderberg aantrekkelijke speelplekjes. Geadviseerd wordt om op dit soort plekken ook de omgeving meer te betrekken bij de speelplekken. Dit kan door middel van plakkers en andere aanleidingen. Hiermee wordt de omgeving toegankelijker voor spelen en hebben de kinderen meer ruimte. De speelplekken die er zijn voor jongere kinderen en voldoende ruimte bieden, dienen zeer krachtig ingericht te worden zodat ook de oudere kinderen ‘aangetrokken’ worden er heen te gaan. Een goed spreidingsbeeld moet daarbij in de gaten worden gehouden. Daar waar ‘witte vlekken’ zijn zonder speelruimte zal op een andere manier vormgegeven moeten worden aan de speelruimte door bijvoorbeeld tijdelijke speelstraten, speelaanleidingen of andere afspraken die ruimte genereren.

Als belangrijkste en aantrekkelijkste speelruimte voor de oudere kinderen in de wijk kan de gehele zuidelijke rand aangewezen worden. De inrichting is minimaal en daagt niet echt uit. De speelplekken aan de Arne en Bovenpolder zijn qua uitdaging wel super. Geadviseerd wordt om de speelplek aan de Bovenpolder te voorzien van grotere voetbaldoelen. Gezien het aantal oudere kinderen wordt geadviseerd een voetballocatie te creëren op het meest zuidelijke puntje van de Claudiuslaan. Ook Zuidpark in Veldhuizen is een voorbeeld van een (ook voor spelen) geslaagde inrichting. Eigenlijk zou het Kloosterpark door zijn ligging en ruimte ook aantrekkelijker gemaakt kunnen worden voor de oudere en jongere kinderen samen. Het Polderpark is een groen getinte speelplek. Geadviseerd wordt om deze plek als centrale natuurlijke speelplek aan te wijzen, meer en betere inrichting is gewenst. Ook de bouwspeelplaats is een aantrekkelijke en goed bereikbare speelplek in de buurt. Op deze manier ontstaat er een breder netwerk aan voorzieningen voor de oudere kinderen.

De Meern

Er zijn in de Meern circa 40 plekken. Voor 1.118 jongere en 935 oudere kinderen. Gemiddeld moeten circa 51 kinderen een plek delen.

Gezien het aantal kinderen en de ruimtelijke opbouw zouden er 37 plekken moeten zijn, waarvan 13 mede geschikt voor de oudere kinderen.

Het grootste gedeelte van de speelplekken is geschikt voor zowel jongere als oudere kinderen. De inrichting is goed, al kan er voor de oudere kinderen wat meer variatie en uitdaging worden geboden.

In de nieuwere buurten ten noorden van de Meern moet rekening worden gehouden met een piek in kinderaantallen en dus ook speelruimte. Hier liggen nu in verhouding minder plekken en de informele ruimte is hier beperkter voor kinderen. Geadviseerd wordt om hier wat extra, tijdelijke plekken voor de jongere kinderen aan te bieden of hierin te voorzien door meer straatspeelruimte. Daarnaast moeten voldoende plekken doorgroeien naar plekken voor de oudere kinderen. Hiervoor is ruimte een belangrijke factor.

Geadviseerd wordt om de eerder genoemde parken voor oudere kinderen aantrekkelijker te maken en een aantal plekken in de omgeving Meenweg niet meer te vervangen. Daarnaast moeten de formele speelplekken uitdagend en voldoende toestellen hebben, dit ter compensatie van de informele speelruimte.

Bijlage D Quickscan ruimte voor jongeren (door OBB-Ingenieursbureau)

Vleuten De Meern jongeren

Zie ook schetsen met plekken en aantal jongeren en plekken.

Aantallen doelgroep

Er zijn op dit moment iets minder dan 2.800 jongeren van 12 tot en met 18 jaar in Vleuten De Meern. Dit aantal zal de komende jaren sterk toenemen. Dit is te zien in de toename in de leeftijdsgroep 0 tot en met 11 jaar. De belangrijkste verklaring hiervoor zijn de nieuwbouwwijken Veldhuizen en Vleuterweide. In Veldhuizen komt de komende tien jaar de piek en zakt daarna af. In Vleuterweide (dat nog steeds in aanbouw is) komt de piek over tien jaar. In de oude kernen van de Meern is een lichte piek te zien bij de kinderen, die pas na tien jaar invloed zal hebben. In beide oude kernen zal het aantal jongeren niet drastisch wijzigen de komende jaren.

Jongeren Vleuten-De Meern

	Huidig aantal per doelgroep			Prognose 12 tot 18-jarigen	
	0-5 jaar	6-11 jaar	12-18 jaar	5 - 10 jaar	> 10 jaar
Veldhuizen	1.520	2.102	688	2.201	1.834
De Meern	1.118	935	971	1.074	1.271
Vleuten	529	605	616	693	627
Vleuterweide	1.677	1.037	512	1.110	1.835
Oudenrijn	16	18	15	20	19
Totaal	4.859	4.697	2.802	5.098	5.587

Oudenrijn zal door het beperkt aantal jongeren dat er woont verder niet beschreven worden.

Problemen jongeren De Meern en Vleuten

Er is sprake van enkele groepen overlastgevers. Het gaat hierbij met name om geluidsoverlast en vandalisme. Om deze jongeren uit de buurt te houden zijn er verscheidene Jongeren Ontmoetingsplekken (JOP) ingericht aan de rand van met name de oude kernen. De overlastproblematiek is niet verwaarloosbaar. De jongeren groeien stads op in een dorp, met voorzieningen die hierop niet aansluiten.

Informeel sport/ontmoeting

Over zowel de oudbouw als de nieuwbouw zijn meer dan genoeg informele ontmoetingsmogelijkheden in de vorm van klets- en zitplekjes. Langs de verschillende ontsluitingwegen, in de groengebieden en in de buurtjes op de verkeersluwe straten, hofjes, stoepen en fietspaden. Er lijken geen conflicten te zijn in het huidige gebruik van de openbare ruimte. Toch is er veel overlast op bestaande speelplekken en schoolpleinen. Dit komt door het gebrek aan formele voorzieningen.

Aandachtspunt is dat door het ontbreken van aantrekkingspunten in de nieuwbouw (winkelcentrum, Jongeren Ontmoetingsplekken e.d.) een deel van de jongeren uit de nieuwbouw naar de oudbouw lijkt te trekken.

Aantal plekken

Gezien het aantal jongeren zijn er in totaal zes stevige plekken nodig, waar ook na 22.00 uur gesport en ontmoet kan worden in de zomer. In totaal zouden er 28 sportplekken moeten zijn met daarbij een zitplek. Daarnaast nog circa negen zitplekken. Verspreid over de wijk zijn circa 56 locaties nodig met een bankje of een muurtje waar kleine groepjes jongeren even met elkaar kunnen bijpraten. Circa 50% van het ontmoeten regelt zichzelf. Deze 93 groetplekken zijn van nature aanwezig in de wijk.

Voorzieningen nodig	nu	5 - 10 jaar	> 10 jaar
Overlooplek (OP)	6	10	11
Zitplek (ZP)	37	68	74
Sportplek (SP)	28	51	56
Kletsplek (KP)	56	102	112
Groetplek (GP)	93	170	186

Terminologie	
Groetplek	informeel, kort samenkomen, deze plek vinden jongeren zelf, geen specifieke inrichting
Kletsplek	informeel, voor kleine groepjes, zijn vaak ook al van nature aanwezig, bankjes, muurtjes
Zitplek	afspreken, praten, activiteiten, deze hebben een inrichting die ze herkenbaar maakt als plek voor jongeren
Overlooplek	om groepen naar te verwijzen, op afstand van woningen en robuuste inrichting
Sportplek	formeel ingericht om te sporten

Voorzieningen per buurt/wijk

Voorzieningen	Veldhuizen			De Meern			Vleuten			Vleuterweide		
	nu	5-10 jr	> 10 jr	nu	5-10 jr	> 10 jr	nu	5-10 jr	> 10 jr	nu	5-10 jr	> 10 jr
OP	1,4	4,4	3,7	1,9	2,1	2,5	1,2	1,4	1,3	1,0	2,2	3,7
ZP	9,2	29,3	24,5	12,9	14,3	16,9	8,2	9,2	8,4	6,8	14,8	24,5
SP	6,9	22,0	18,3	9,7	10,7	12,7	6,2	6,9	6,3	5,1	11,1	18,4
KP	13,8	44,0	36,7	19,4	21,5	25,4	12,3	13,9	12,5	10,2	22,2	36,7
GP	22,9	73,4	61,1	32,4	35,8	42,4	20,5	23,1	20,9	17,1	37,0	61,2

Veldhuizen

Gezien de bevolkingsgegevens kan uitgegaan worden van circa 1.800 jongeren. Dit betekent dat er in principe 4 overlooplekken, 18 sportplekken, 24 zitplekken en 36 kletsplekken nodig zijn. Het nieuwste deel van Veldhuizen is De Balije waar nu nog niet zo veel oudere jeugd woont in verhouding met de rest van de wijk. De problemen die nu af en toe spelen met jongeren zullen de komende jaren sterk toenemen. Er zijn op dit moment maximaal drie plekken als eigen plekken aan te wijzen voor de jongeren, terwijl er eigenlijk zeven nodig zijn en in de verdere toekomst 18. De jongeren zullen iedere ruimte die aanleiding geeft gaan gebruiken om te ontmoeten en te ‘klieren’. Er kan door in kort tijdsbestek (circa vijf jaar) een deel van de problemen voorkomen worden door minimaal acht locaties in te richten als sport- en zitplek met allemaal een dubbele functie (twee plekken ineen). In de woonbuurten zelf is niet direct ruimte voor goede voorzieningen maar bij de grote groenzones wel. Geschikte gebieden hiervoor zijn: Het Kloosterpark, Park de Balije, Romeinen Zoom, De Milan Visconstipark, Ziende/Arne, Bovenpolder/Rapijnenpolder en groenstroken langs de Heldammersingel en De Milan Viscontilaan. Verder zou op iedere speelplek een kletsplek moeten zijn (is waarschijnlijk al zo) en verder langs de door jongeren veel gebruikte routes. Het is zaak om snel twee locaties als overlooplek aan te wijzen voor als het probleem met jongeren in de buurt niet gelijk op te lossen is. De jongerenwerker of politie kan de jongeren hier dan naartoe verwijzen in plaats van samenscholingsverboden e.d. Later moeten hier nog twee plekken bijkomen wat wellicht gecombineerd kan worden met het realiseren van voorzieningen. Inzet van jeugd- en jongerenwerk lijkt hier raadzaam om op bestaande locaties in ieder geval bezig te zijn.

De Meern

Gezien de bevolkingsgegevens kan uitgegaan worden van circa 1.100 jongeren. Dit betekent dat er 2 overlooplekken, 11 sportplekken, 14 zitplekken en 22 kletsplekken nodig zijn. Er zijn veel te weinig sport- en ontmoetingsvoorzieningen voor de jongeren. Van de benodigde 11 plekken zijn er misschien zeven potentieel geschikt, maar is de inrichting slecht te noemen voor het gebruik door jongeren. Deze plekken moeten nu ook nog met de basisschooljeugd worden gedeeld. Er zijn op dit moment maar 2 tot 4 ‘eigen’ plekken voor de jongeren, waaronder de skatebaan en de Jongeren Ontmoetingsplek (overlooplek) bij de snelweg. Het is dan ook niet raar dat de jongeren problemen veroorzaken op de speelplekken voor de jongere jeugd en de schoolpleinen. In het dorp zelf zijn weinig mogelijkheden om goede voorzieningen te maken. Langs de rand van het dorp zijn verschillende groenstroken met voldoende potentie zoals het kloosterpark, Mauritspark en het Meentpark, maar ook de nog deels vrije ruimte aan de Castellumlaan zou mogelijkheden bieden en het sportpark (Europaweg). Door de decentrale ligging moeten hier wel heel aantrekkelijke plekken komen om te jongeren te prikkelen hiernaar toe te gaan. Vooralsnog kunnen zeven plekken verbeterd worden en kunnen er in de genoemde gebieden vier nieuwe locaties aangewezen worden. De NIMBY-problematiek met bewoners kan door intensieve voorlichting over de totale aanpak en het op grote schaal realiseren, worden ondervangen. Ook aan ontmoetingsplekken ontbreekt het. Er zijn geen duidelijk eigen plekken voor jongeren. Op aantrekkelijke punten en op de route van en naar zouden verschillende typen ontmoetingsplekken gerealiseerd moeten worden. Er is een vicieuze cirkel ontstaan waarbij een erg negatief beeld van jongeren is ontstaan. Dit moet aangepakt gaan worden gedurende het uitvoeringstraject.

Vleuten

Gezien de bevolkingsgegevens kan uitgegaan worden van circa 600 jongeren. Dit betekent dat er in principe een overlooplek, zes sportplekken, acht zitplekken en 12 kletsplekken nodig zijn. Er lijken voldoende sportvoorzieningen te zijn, maar dit is niet het geval. De inrichting van de voorzieningen is zo minimaal, dat de jongeren ze nauwelijks gebruiken. De skatebaan is eigenlijk de enige ‘eigen’ voorziening voor de jongeren. Bovendien moeten de plekken gedeeld worden met de basisschooljeugd. Dit kan zeer goed de oorzaak zijn van de overlast die wordt ervaren. Een vijftal locaties zou flink opgewaardeerd moeten worden waaronder in ieder geval de locaties Vincent van Goghlaan of Aidahoeve, Dokter Oolderlaan, Multatulistraat achter het hondenveld en bij de dierenweide. Er blijven dan nog genoeg grasveldjes over om iets op te waarderen voor de jeugd. Daarnaast zouden de jongeren aantrekkelijke ontmoetingsvoorzieningen moeten hebben op voor hen belangrijke plekken zoals in het centrum (bijv. Dorpsplein), bij het station Vleuten en langs de route om het Leidsche Rijnpark. Verder zou op elke sportplek ontmoeting mogelijk moeten zijn, in vluchtige of intensieve vorm. Deze plekken zijn minimaal op dit moment. Verspreid over het dorp moeten er genoeg kletsplekken zijn. Dit kan zijn op speelplekken, maar vooral ook langs routes van en naar belangrijke sport- en zitplekken en andere belangrijke voorzieningen zoals het centrum, sportvelden en OV-opstapplaatsen.

Vleuterweide

Het is helaas niet voldoende om slechts uit te gaan van het huidige aantal jongeren, want over tien jaar en verder zijn er meer dan 1.800. Hier wordt van uit gegaan in deze scan om problemen te voorkomen. Duidelijk moet zijn dat als er geen verandering komt in het voorzieningenniveau de komende vijf jaar de overlast en het vandalisme ernstige vormen gaat aannemen. Als er ruim wordt geteld dan zijn er op dit moment vijf plekken die in meerdere of mindere mate geschikt zijn voor het sporten/bewegen voor jongeren. Dit loopt nog redelijk parallel met de bevolkingsopbouw. Maar de komende vijf tot tien jaar moeten dit er 11 worden en daarna oplopen naar meer dan 18 plekken. Het zou mooi zijn als er voor de huidige plekken een doorgroeistrategie zou kunnen plaatsvinden qua inrichting. Maar de meeste speelplekken zijn zo klein, dat voetballen, basketballen of andere sport en ontmoeting snel tot overlast zullen leiden. Er moet dus ook hier weer gezocht worden in de grote open ruimten die er zijn. Vooralsnog lijken de groenstrook tussen Hardenbroek en Sparrendaal, het Bosch en Duinpark, De Heycop, stroken langs de busbaan, IJzervarensingen, Landschapsbaan, Stroomrugbaan, Europaweg en het stationsgebied geschikte zoekgebieden. In het Leidsche Rijn Park is bij uitstek

ruimte. Als er locaties aan de directe toegangen tot de wijk en niet te ver van het lint worden gezocht, zouden dit prima plekken zijn. De inrichting moet dan wel zeer aantrekkelijk zijn om de jongeren te kunnen overhalen erheen te gaan. Het is in ieder geval wijs om met de scholen die nu verharde sportvoorzieningen bieden een samenwerking aan te gaan in het kader van vandalisme, voordat ze hun pleinen dicht houden. Een optie is om daarnaast tijdelijke voorzieningen aan te bieden op locaties waar nog gebouwd moet gaan worden (De Tuinlanden, De Erven, Het Balkon). Een haalbare kans lijkt het realiseren van acht sport en ontmoetingsplekken. Hiervan zouden er twee in het Leidsche Rijn Park, een bij het Station Vleuten–De Meern, twee in de groezone (evt. tijdelijk) Het Balkon, twee in het Bosch en Duin Park en een in Bruchtpromenade kunnen worden gezocht. Van belang is het ontwerp te laten aansluiten bij de omgeving en voldoende kwaliteit, multifunctionaliteit en karakter aan de plek mee te geven. Zo krijgen de plekken een meerwaarde, ook voor bewoners. Daarnaast dienen twee van deze plekken een overlooplek status te krijgen. Verder dienen de bestaande sportplekken zo ingericht te worden dat ze de komende gebruiksdruk aankunnen. Gekeken kan worden of daarnaast voor de basisschooljeugd meer eenvoudige trapveldjes gemaakt kunnen worden in de buurten. Nagegaan moet worden of langs de routes voldoende kletsplekken zijn. Het zou goed zijn om hier in ieder geval 15 stuks aan toe te voegen.

Concepten/projecten

1. Realiseren 8 sport- en zitplekken Veldhuizen
2. ‘Ontmoete langs de route’ 15 kletsplekken Veldhuizen
3. Schoolplein scholengemeenschap gebruiken Veldhuizen
4. Realiseren 4 sportplekken De Meern
5. Realiseren 4 zitplekken De Meern
6. ‘Ontmoete langs de route’ 10 kletsplekken De Meern
7. NIMBY project De Meern gericht op doorbreken cirkel negatieve aandacht
8. Opwaarderen sportplekken met daarbij zitplekken Vleuten
9. ‘Ontmoete langs de route’ 6 kletsplekken Vleuten
10. Realiseren 8 sport- en zitplekken Vleuterweide
 - a. Tijdelijke plekken in de nieuwbouw Vleuterweide
 - b. Jongerenplekken Leidsche Rijn Park langs het lint (De Meern, Vleuten en Vleuterweide)
 - c. Spoorproject (ontmoeting bij tunnels en bij station)
11. ‘Ontmoete langs de route’ 15 kletsplekken Vleuterweide
12. Voorlichtingsproject de jongere heeft ook recht (in nieuwbouw)
13. Inzet buurtsportwerker voor organisatie sportevenementen op plekken die er wel zijn
14. Sport op schoolpleinen (overlastbeperking en begeleiding) Vleuterweide
15. Project doorgroeiplekken in Veldhuizen en Vleuterweide
16. Project lobby grote sportplekken in nog te realiseren buurten
17. De mobiele ontmoetingsplek (bus oid.) met pannakooi/sportspullen verspreid over de wijk (hiervoor ruimtes aanwijzen?)
18. Droogstaan (overdekte ontmoetingsmogelijkheden)

Jeugd

Trapveldjesoffensief (4 palen in de grond)

Pimp my pavement (speelaanleidingen en routing)

Oversteken voor leken (belangrijke speelroutes)

Nog open...

- Vraaggericht werken in relatie tot behoefte kinderen (die geen stem hebben).
- Waarde Leidsche Rijn Park...
- Blijven mensen in Vleuterweide en Veldhuizen wonen met hun tieners of hebben ze dan genoeg verdient om te verhuizen, volgt de verwachte piek? Wij denken dat waar hele kleine woningen zijn de mensen weer weggaan als het gezin opgroeit.

Bijlage E **Quicksan schoolpleinen**
(door Programma Jeugd, gemeente Utrecht)

Primair Onderwijs, De Meern/Rijnenburg. Quicksan schoolpleinen Vleuten-De Meern

School, Adres	Toegankelijkheid	Inrichting schoolplein	Omgeving schoolplein	Conclusie voor positie schoolplein
De Meander (& Apollo 11) Mereveldlaan 12	Laag hek rond het plein. Betonnen pijp leidt naar een opening in het hek.	Ruim plein met een paar speeltoestellen.	Erg klein openbaar pleintje. Grenst aan het plein.	Het plein is makkelijk toegankelijk vanwege de betonnen pijp, biedt veel ruimte en een paar leuke speeltoestellen.
De Meander Centrumlaan 1				
Koningin Beatrixschool Rosweijdelaan 1	Voorplein heeft laag hek, achterplein eerst een hoog, dan een laag hek.	Beide pleinen hebben een redelijke hoeveelheid toestellen.	Nog andere schoolpleinen in de buurt. Er is een heel klein openbaar speeltuintje.	Het voorplein lijkt vrij makkelijk toegankelijk en dus bruikbaar. Het achterplein is buiten schooltijd waarschijnlijk niet toegankelijk.
Apollo 11 Ten Veldestraat 98	Middenhoog hek (te hoog om over heen te stappen), op slot.	Redelijk wat toestellen, zien er wat oud uit, maar merendeels intact (basket is kapot). Vrij ruim.	Zie Drie Koningen, Ten Veldestraat.	Kleiner en minder toestellen dan de school ernaast, maar nog steeds een leuk plein. Niet toegankelijk.
Drie Koningen Ten Veldestraat 96	Hoog hek.	3 aaneengesloten schoolpleinen, met redelijk veel speeltoestellen.	Achter de school loopt een drukke weg (niet aan de ingang van het plein). Voor de school is een kleine speelplaats voor peuters.	Leuk plein, niet toegankelijk.
Drie Koningen Pastoor Boelenslaan 10	Binnenplein, afgesloten door hoog hek met punten.	Paar toestellen, veel bankjes, bosjes en bomen.	Geen bijzonderheden.	Als binnenplein niet toegankelijk.
Van Heemskerkaan 2	Zie Drie Koningen, Ten Veldestraat.			

Primair Onderwijs, Veldhuizen

School, Adres	Toegankelijkheid	Inrichting schoolplein	Omgeving schoolplein	Conclusie voor positie schoolplein
Het Veldhuis Keerderberg 23	Laag hek, kan op slot.	Kleurig plein, kleiner dan het plein van Pantarijn/Krullebaar. Erg veel toestellen, eentje kapot.	Jongeren hangplek, erg vies, bij het plein	Twee erg leuke pleinen, met een (laag) hek eromheen. Apart plein bij de noodgebouwen heeft wel ruimte, maar geen toestellen.
Pantarijn Keerderberg 25	Laag hek, kan op slot.	Kleurig plein, veel toestellen.	Jongeren hangplek, erg vies, bij het plein	Met een (laag) hek eromheen. Apart plein bij de noodgebouwen heeft wel ruimte, maar geen toestellen.
De Krullebaar Keerderberg 27				

Primair Onderwijs, Vleuterweide

School, Adres	Toegankelijkheid	Inrichting schoolplein	Omgeving schoolplein	Conclusie voor positie schoolplein
De Twaalfruiter Doyenneperenlaan 23/28	Laag hek, kan op slot.	2 schoolgebouwen met in het midden en aan weerszijden pleintjes. Vrij veel ruimte en aardig wat toestellen.	Een vrij drukke weg langs één van de ingangen.	
Vleuterweide & Jenaplan Zonnewereld Teunisbloemstraat 40-54	Laag hek.	Vrij kaal schoolplein. Wel redelijk groot.	Paar vrij ruime pleinen naast de school, voetbalveldje, basketbalveld en tennisbanen.	Plein is redelijk toegankelijk, maar in de directe omgeving lijkt ruimte niet direct een probleem. Gebrek aan speeltoestellen wel, maar daar doet dit plein weinig aan.

Primair Onderwijs, Vleuten/Haarzuilens

School, Adres	Toegankelijkheid	Inrichting schoolplein	Omgeving schoolplein	Conclusie voor positie schoolplein
Willibrordschool Pastoor Ohlleen 26 Pastoor Ohlleen 28 Pastoor Ohlleen 28a	Hoog hek.	Plein in U-vorm rond school, vrij groot, ruim opgezet, paar leuke toestellen en voetbalveldje.	Geen bijzonderheden.	
Kees Valkensteinschool Kortland 23	Laag hek, kan op slot.	Groot plein, veel en leuke toestellen ook voor de oudere kinderen (klimwand!)	Achter de school een veld met enkele speeltoestellen.	
Torenpleinschool Schoolstraat 7	Hoog hek.	Driehoekig schoolplein, niet heel groot, paar toestellen.	Geen bijzonderheden.	Niet toegankelijk, niet erg ruim. Geen onaantrekkelijk plein.
Willibrordschool, St. Bonifatius Brinkstraat 4 (Haarzuilens)	Laag hek, kan op slot.	Drie aaneengesloten pleintjes, ingericht voor jongere kinderen. Redelijk wat toestellen. Veel groen eromheen.	Mogelijk drukke weg.	

Overige Scholen

School, Adres	Toegankelijkheid	Inrichting schoolplein	Omgeving schoolplein	Conclusie voor positie schoolplein
St. Maarten Speciaal Basisonderwijs De Meern Mereveldlaan 1	Hoog hek.	2 aaneengesloten pleinen, weinig toestellen, wel doeltjes.	Het plein komt uit bij een sloot met steile oevers.	Redelijk wat ruimte, maar weinig te doen. Niet toegankelijk.
Amadeus Lyceum Voortgezet onderwijs Vleuterweide Van Lawick van Pabstlaan 1	“Open” plein.	Tafeltennistafel. Plein is verder leeg. Omgeven door stenen zitjes.	Brede sloot en busbaan in de buurt.	Leeg plein, geen speelruimte. Alleen de tafeltennis is eventueel interessant.

Conclusie voor de rol die schoolpleinen kunnen spelen

De Meern/Rijnenburg

De urgentie om schoolpleinen volledig open en toegankelijk te houden voor kinderen uit de buurt is in De Meern niet het grootste van de wijk Vleuten–De Meern, gezien de overige aanwezige formele speelruimte. Even goed is er een aantal mooie schoolpleinen, die wel degelijk leuke speelplek bieden aan de kinderen uit de buurt. Daarnaast is het hard nodig om plek te bieden aan de grote hoeveelheid jongeren in de wijk. Gezien de link met overlast is dit een lastige discussie in relatie tot schoolpleinen, maar wel één die gevoerd moet worden. De scholen in De Meern liggen ruwweg in twee clusters, namelijk bij het Mereveldplein en bij de Ten Veldestraat. De schoolpleinen bij het Mereveldplein zijn grotendeels open, die aan de Ten Veldestraat afgesloten. Ook bij het Mereveldplein spelen discussies over het afsluiten van de schoolpleinen om overlast (voornamelijk door jongeren) tegen te gaan. Het afsluiten van deze schoolpleinen kan best de uitkomst van de discussie zijn, maar alleen als jongeren elders in de buurt terecht kunnen. Anders is waarschijnlijk het voornaamste effect een verheving van overlast in de buurt.

Veldhuizen

De formele speelruimte in Veldhuizen is beperkt, dus aanvulling met bijvoorbeeld schoolpleinen is zeer welkom. De scholen in Veldhuizen liggen geclusterd aan de Keerderberg. De schoolpleinen zijn toegankelijk en bieden ook voor de buurt speelplek. Bij de uitwerking van het schoolpleinenproject kijken we ook naar de mogelijkheden om op deze locatie in de openbare ruimte wat extra speelruimte in te richten.

Vleuterweide

De formele speelruimte in Vleuterweide is minimaal. Dat betekent dat elke ruimte om te spelen meer dan welkom is. In de perenbuurt biedt het schoolplein van de Twaalfruiter een goede aanvulling op deze ruimte. Het plein is nu nog toegankelijk, maar ook hier spelen discussies over overlast. Het zal dus inspanning vergen om het schoolplein open te houden. De schoolpleinen bij en op de Weide Wereld zijn redelijk toegankelijk. Dat betekent dat je er in principe wel op kunt lopen, maar dat het niet uitnodigt om dat te doen, omdat het geen openbare uitstraling heeft en deels op het dak van het gebouw ligt. Direct om de Weide Wereld heen, is wel ruimte in de vorm van een aantal openbare sportvelden, maar hier staan geen toestellen of spelaanleidingen (anders dan de basale inrichting voor sport). De ruimte om het Amadeus Lyceum (voortgezet onderwijs) zou voor jongeren misschien best meer kunnen bieden op het gebied van aangenaam verblijven. Op één plek staat hier nu een tafeltennistafel, maar dit soort inrichting zou best meer kunnen. Zeker gezien de zeer beperkte ruimte die jongeren in de buurt hebben.

Vleuten/Haarzuilens

Evenals in de oude dorpskern De Meern, is er ook in Vleuten en Haarzuilens voldoende formele speelruimte aanwezig. Dat maakt de ruimte op schoolpleinen minder essentieel dan elders. Van de Willibrordsschool en de Torenpleinschool zijn de schoolpleinen niet toegankelijk. Er is geen aanleiding om inspanningen te verrichten om die open te krijgen. Het plein van de Kees Valkensteinschool is wel toegankelijk, evenals het plein van de school in Haarzuilens.

Bijlage F Informeel spelen (door Programma Jeugd en OBB–Ingenieursbureau)

Hoe speel je informeel?

Formeel spelen is misschien wel een contradictio in terminis. De essentie van spelen is uitproberen, plezier, het moment dat je niet aan formele kaders gebonden bent. Vraag de gemiddelde volwassene om een mooie speelherinnering en er komen verhalen over landjes, avonturen, modder, bouwen, experimenteren. De wipkip zal er niet vaak in voorkomen. Wat gelijk het belang en de kracht van informeel spelen aangeeft.

- Formele speelplek is toch een begrip. Al was het maar dat er in een stad een minimum van plekken moet zijn die duidelijk bestemd zijn voor kinderen of jongeren. Er moet ruimte voor de jeugd zijn. Nog los van wat ze daar dan precies doen. Broodnodig voor de ontwikkeling en gezondheid van kinderen, lichamelijk, sociaal en mentaal.
- lichamelijk: preventie overgewicht, oefenen met veilig gedrag, bijvoorbeeld in het verkeer, coördinatie en evenwicht etc.
 - sociaal: vrienden hebben, sociale en praktische steun, omgaan met regels etc.
 - mentaal: zelfvertrouwen, onafhankelijkheid, ruimtelijk inzicht, plezier in bewegen etc.

Daarnaast is een speelplek een belangrijke ontmoetingsplek, voor kinderen, jongeren en ook hun ouders. De aanwezigheid van voldoende, kwalitatief goede en goed functionerende speelplekken dragen veel bij aan de leefbaarheid en de sociale cohesie in een wijk of buurt. Om over de economische waarde van huizen in een buurt met goede voorzieningen nog maar te zwijgen. En spelen is gewoon leuk!

Wat een formele speelplek is, is duidelijk herkenbaar. Daar staan speeltoestellen. Vaak is aan bestrating of begrenzing, zoals hekjes, bosjes en dergelijke te zien tot waar de plek loopt. De aanwezigheid van de speeltoestellen stuurt de boodschap de wereld in: hier mag je spelen! Een mooi voorbeeld van ‘pratende’ speeltoestellen geeft park De Hoge Weide in Leidsche Rijn. Op een van de drie heuvels staat een immense ronde schommel. De schommel zelf wordt nog niet eens zo heel veel gebruikt, het is zelfs best lastig om de heuvel te beklimmen om er bij te komen. Maar het feit dat hij er staat, zet een duidelijke stempel op de plek. In dit geval speelt een speeltoestel die rol. Ook andere objecten kunnen de boodschap ‘hier mag je spelen!’ afgeven, bijvoorbeeld kunstwerken of een breed scala aan spelaanleidingen. Dat soort objecten hebben we nodig, zodat zowel kinderen als omwonenden als toevallige passanten een idee hebben over welk gebruik van een plek aanvaardbaar zou moeten zijn.

Maar wat is dan informeel spelen? In ieder geval speelt dat zich buiten de formele plekken af. Eigenlijk gaat informeel spelen over de ‘bespeelbaarheid’ van de openbare ruimte. Verschillende leeftijden hebben verschillende behoeften als het gaat om afstand tot huis, de maatvoering van de omgeving en de complexiteit van wat er te beleven valt. Er is een aantal aspecten dat de bespeelbaarheid van de openbare ruimte beïnvloedt:

stoepen

Hoe breder de stoep, hoe beter bespeelbaar de openbare ruimte. Rotterdam hanteert hier bijvoorbeeld als (harde!) norm: ‘Een bespeelbare stoep (3 – 5 meter breed) aan tenminste één straatzijde van de weg, bij voorkeur de zonzijde.’ Parkeren heeft een negatief effect op de mogelijkheden voor (informeel) spelen. Zowel puur fysiek, auto’s die in de weg staan, als meer figuurlijk, de eigenaren van de auto’s die het niet prettig vinden als er kinderen bij spelen.

straten

Hoe rustiger de straat hoe beter bespeelbaar. Een balletje trappen, leren fietsen of skaten en het spelletje stoepranden (met een bal op de stoeprand mikken). Hoe meer auto’s en brommers er rijden of parkeren en hoe harder ze rijden des te meer neemt de bespeelbaarheid van de straat af. Vaak buiten de spits overdag is er wel ruimte. Eenrichtingsverkeer maakt het al overzichtelijker en doodlopende straten zijn helemaal goed.

groen

In groen kan geweldig gespeeld worden, er zijn hoekjes om te verstoppen, beschutting tegen wind en regen, struiken om omheen te rennen. Kastanjes en eikels zoeken, takjes en besjes verzamelen, diertjes en vogels kijken. Belangrijke dingen, maar niet vanzelfsprekend in de stad. Of juist grasveldjes waar je koppeltje kunt duikelen of rommelen met een bal of madeliefjes kan plukken etc. Ergens moet toch een heuvel zijn voor sleetje rijden in de winter. Hoe meer van dergelijk toegankelijk groen er is, hoe beter bespeelbaar. Kritische factor: hondenpoep!

‘landjes’, bijzondere plekken

Bijzondere plekken zoals braakliggende stukken, kunnen, al is het maar tijdelijk, enorm veel speelplezier opleveren. Ook pleinen zijn voor kinderen belangrijk. Zeker in een stad als Utrecht met haar enorme verdichtingsopgave, zijn open plekken niet alleen voor kinderen van belang.

water

Water heeft een grote aantrekkingskracht op kinderen. Een zwemdiploma geeft dan ook voor de ouders een fijn gevoel. Alle leeftijden kunnen van water genieten. Denk aan de smalle wadi's of laagtes in de stoep waar regenwater blijft staan. De sloten kunnen dienen om in te modderen met een netje of langs de kant kikkervisjes vangen en stiekem lisdoddes plukken. Varen in een bootje en vissen. Als het dan vriest en er ligt ijs is het helemaal een feest.

barrières en routes

Drukke straten, waterwegen en spoorwegen kunnen ervoor zorgen dat een hemelsbreed dichtbijge speelplek toch niet goed bereikbaar is voor kinderen/jongeren. Daarom zijn deze ook van belang bij het kijken naar bespeelbaarheid. De barrièrewerking geldt voor het bereiken van de formele speelplek. Maar de route die naar die speelplek leidt (of naar andere plaatsen waar kinderen moeten of willen zijn, zoals bijvoorbeeld school, de sportclub, het park etc), kan wel aanknopingspunten bieden om onderweg alvast te spelen.

binnen-buitenrelatie

Hoe makkelijk kunnen kinderen buiten komen? Wat is de weg van woonkamer naar buitenspelen? Zit daar nog een trappenhuis, lift of portiek tussen? Is er een voortuin waar je doorheen komt, of sta je zo vanuit de voordeur op de stoep? Eventuele barrières onderweg vermoedlijken het bereiken van speelplek en ontmoedigen buitenspelen.

speelprikkels

Een grijze stoep is maar een stoep. Een hinkeltegel, knikkertegel of gekleurde tegel maakt het een andere ruimte. Kinderen worden geprikkeld om te gaan spelen. Een boomstammetje op het grasveld (komen leuke bestjes in als hij langzaam vergaat), een parkeerpaal waarover je ook kan bokspringen of een maaskei die in de winter te koud is en in de zomer lekker warm. Naast een speelprikkel voor het kind zijn ze een signaal aan de volwassenen. In deze ruimte spelen ook kinderen, dus let op!

Hoe is het met informeel spelen in Vleuten–De Meern?

Vleuterweide								
Informeel	Stoepen	Pleinen	Parken	Straten	Bosjes	Veldjes	Tuinen	Water
0 t/m 5	+/-	nvt	nvt	+	nvt	+	+/-	nvt
6 t/m 11	+/-	+/-	-	+	-	+/-	-	+
12 t/m 18	+/-	-	+/-	+	nvt	-	nvt	+/-

In Vleuterweide is redelijke informele speelruimte aanwezig voor jongere kinderen in de woonstraten, zeker buiten de spits en avonden om. Dit komt met name door het verkeersluwe karakter. Er zijn ook veel hofjes en doodlopende straten. De Stroombruglaan, Rivierkom en Landschapsbaan worden als belangrijkste barrière ervaren door kinderen en mogen pas door kinderen ouder dan acht jaar overgestoken worden.

Voor de oudere kinderen is de informele speelruimte krapper. De inrichting is zodanig, dat er weinig ruimte is voor spelen waar meer ruimte voor nodig is zoals voetballen en buskruit (soort verstopspel met een bal) is.

Het aandeel groen in Vleuterweide is minimaal, het meeste is te vinden langs de randen van de wijk. Hier zijn grasvelden en aan de spoorzijde een groen talud wat uitdagende struinruimte vormt voor de oudere kinderen. Kenmerkend hiervoor is de groene zone tussen de Landschapsbaan en de Passiebloem waar duidelijke speelsporen zijn te zien.

De overige groene ruimte bestaat met name uit kleine gazons of smalle siergroenstroken. In het stedenbouwkundig plan is met name lage vegetatie toegepast en geen bosplantsoen of ander struingroen.

De informele speelruimte in en rondom eigen huis verschilt, afhankelijk van de woning. Grotendeels is deze ruimte minimaal en zijn kinderen aangewezen op speelplekken en verdere openbare ruimte.

Geadviseerd wordt om de openbare ruimte waar mogelijk aantrekkelijker te maken met speelaanleidingen in en op bestrating. De vele autoluwe hofjes rondom bijvoorbeeld de Beukenburg zijn hiervoor zeer geschikt. De parkeerhofjes aan de Vlambloem maken spelen op straat lastig. Met stickers voor op verharding kan voorkomen worden dat hier altijd auto's worden geparkeerd. Aanvullende formele speelruimte is zeker nodig.

Vleuten								
Informeel	Stoepen	Pleinen	Parken	Straten	Bosjes	Veldjes	Tuinen	Water
0 t/m 5	++	nvt	nvt	+/-	nvt	+	+	nvt
6 t/m 11	++	-	+/-	+	+/-	+	+/-	+/-
12 t/m 18	+	+/-	+/-	+	nvt	+/-	nvt	+/-

In Vleuten is voor kinderen voldoende informele speelruimte aanwezig in het oudere deel van het dorp. De woningen in Vleuten hebben over het algemeen een redelijke tuin bij het huis. De straten hebben hier veelal stoepen en er liggen verschillende kleinere en grotere plantsoenen waar ze kunnen spelen. De buurt ten zuiden van de Dorpstraat wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van grasstroken tussen stoep en rijbaan, die geschikt zijn voor de jongste kinderen, al ligt hier nog al eens hondenpoep.

Langs de randen van de buurten liggen vaak wat grotere groenstroken wat het informeel spelen voor oudere kinderen ten goede komt. Ze kunnen hier struinen en hutten bouwen.

Geadviseerd wordt om de geluidswal aan de kant van Vleuten én de groene wal tussen de Haarrijnse Rading en bebouwing aantrekkelijker te maken voor de oudere kinderen door de bereikbaarheid te verbeteren en speelprikkels toe te voegen.

De buurt achter de Haarrijnse Rading heeft een hogere bebouwingsdichtheid, waarbij de tuinen weinig speelruimte bieden. Ook de aanwezigheid van veel geparkeerde auto's maakt spelen op straat in sommige gevallen lastig. Positief aspect in deze buurt is de aanwezigheid van veel verkeersluwe hofjes. De noordelijke straten die grenzen aan Vrijthof en Griendhove lopen uit in een groenstrook met informeel karakter. Het grootste deel van de openbare ruimte wordt ingenomen door water, wat veelal niet toegankelijk is om te spelen.

Het bosje van Goes heeft in de huidige situatie een educatief karakter. Met speelaanleidingen kan deze ruimte een dubbele functie vervullen. Geadviseerd wordt om de straten ten westen van de Schoolstraat waar mogelijk aan-trekkelijker te maken voor spelen. Net als de straten rondom de Geer. Zowel voor de verharding als het groen. Er is geen extra aanvullende formele speelruimte nodig.

Aandachtspunt is de verkeersdruk en snelheid waarmee gereden wordt. Dit kan de speelruimte zeer versnipperen en levert soms gevaarlijke situaties op. Vooral de in- en uitvalswegen van het dorp van buiten en vanuit Vleuterweide.

Veldhuizen								
Informeel	Stoepen	Pleinen	Parken	Straten	Bosjes	Veldjes	Tuinen	Water
0 t/m 5	+	nvt	nvt	+/-	nvt	+	+/-	nvt
6 t/m 11	+	+/-	+/-	+	+/-	+/-	-	+/-
12 t/m 18	+	+/-	+	+	nvt	+/-	nvt	+

De hoeveelheid informele speelruimte is minimaal in Veldhuizen/De Balije. De huizen hebben kleine tuinen, er zijn heel veel auto's en het openbaar groen is klein en voor de sier. Als de auto's er niet staan, kan er door de aanwezigheid van stoepen, wat hofjes en verkeersluwe gedeelten nog wat op straat worden gespeeld. De hofjes langs de St. Pietersberg zijn bijvoorbeeld aantrekkelijke plekken om op straat te voetballen of geschikt voor andere spellen. Geadviseerd wordt om speelprikkel toe te passen zodat de openbare ruimte wat meer afgebakend wordt voor kinderen om op die manier de speelplekken en groene gebieden beter te ontsluiten. Verder moeten de ouders gestimuleerd worden op pad te gaan met hun kind door zeer krachtige speelplekken aan te bieden verspreid over de wijk.

De informele speelruimte concentreert zich voornamelijk op enkele grote plekken in Veldhuizen. Dit zijn de groenstrook langs de Heldammersingel, het Milan Viscontipark en het Kloosterpark. De laatstgenoemde is de scheiding tussen de nieuwbouwbuurt De Balije van het oorspronkelijke De Meern. Kenmerkend is de groene ruimte met wal, die de Veldhuizerweg scheidt van het woongebied. Deze ruimte biedt zowel formeel als informeel veel mogelijkheden voor met name de oudere kinderen. Als grootste barrières worden de Heldammersingel en van Lawick van Pabstilaan aangewezen. Wellicht dat hier iets met speeloversteken gedaan kan worden.

Geadviseerd wordt om de groenstrook aan de noordelijke zijde van de Heldammersingel te voorzien van speelprikkel, ook geschikt voor natuurlijke spelvormen. Ditzelfde geldt voor het Kloosterpark. Daarnaast is nog aanvullende formele speelruimte nodig.

De Meern								
Informeel	Stoepen	Pleinen	Parken	Straten	Bosjes	Veldjes	Tuinen	Water
0 t/m 5	++	nvt	nvt	+/-	nvt	+	+	nvt
6 t/m 11	++	-	+/-	+	+	+	+/-	+/-
12 t/m 18	+	-	-	+	nvt	+/-	nvt	-

De Meern bestaat uit een noordelijk en zuidelijk deel, met als grens de Leidsche Rijn. Dit is tevens een belangrijke barrière voor kinderen, evenals de Merendijk, Castellumlaan en Burgemeester Middelweerdbaan.

Over het algemeen liggen er verspreid door de wijk voldoende grasveldjes en is spelen op straat goed mogelijk. Er zijn tuinen, stoepen, pleintjes, groenstroken en watersloten. Genoeg informele speelruimte.

De grotere informele speelruimte concentreert zich voornamelijk langs de randen van de Meern in het Kloosterpark, Mauritspark en Meertpark. Er wordt op verscheidene plaatsen in het zuidelijke deel gevestigd, hiervoor zijn geen specifieke voorzieningen als steigers aanwezig.

Geadviseerd wordt om de drie omliggende groenzones aantrekkelijker in te richten voor oudere kinderen voor sporten en struinen om plantsoenen in de buurten te ontlasten. Daarnaast is enige aanvullende formele speelruimte nodig in de nieuwere buurten.

Inspiratie voor informeel spelen

- referentiebeelden over spelaanleidingen

Maatregelen ter bevordering van informeel spelen:

- bestrating: lijnen, vlakken, plakkers, knikkerpotjes, hinkelbanen, pebbles (stoeptegels met interactief spelletje) e.d.
- communicatie: fotowedstrijd voor het vieste kind
- volkstuinproject; wie helpt er mee bonen plukken (planbord)
- groenstroken/parken opwaarderen met spelaanleidingen (heuveltjes, stammetjes, keien e.d.)
- informeel spelen langs het lint

Bijlage C **Maatregelen**

In dit hoofdstuk staan, gekoppeld aan de thema's uit de ambitie, maatregelen uitgeschreven die de ambitie een stapje dichterbij kunnen brengen. De hieronder genoemde maatregelen zijn niet zalmakend. Er zijn meer maatregelen mogelijk en dat tijdens de uitvoering kan blijken dat aanpassingen nodig zijn. Er is ook geen 1-op-1 relatie tussen het uitvoeren van deze maatregelen en het volledig bereiken van de ambitie. Het gaat om beweging en vooral beweging in de goede richting.

De maatregelen vallen in drie categorieën:

- laaghangend fruit: direct uit te voeren
- langere termijn: kunnen nu opgestart worden, maar realisatie kost een wat langere adem
- pot met goud: dit zijn maatregelen voor als alles meezit.

Daarnaast staan er beschrijvingen bij die aangeven hoe het onderwerp ‘spelen’ beter te verankeren is in bestaande processen van de gemeentelijke organisatie.

Ruimte voor jongeren

De noodzaak voor het geven van ruimte aan jongeren moge duidelijk zijn uit het voorafgaande. Wat ook duidelijk is, is dat hiervoor een bredere blik nodig is dan die op één locatie of rond één vraag of kwestie. Daarom gaan we een strategie ontwikkelen voor jongeren in de hele wijk Vleuten–De Meern. In samenwerking met professionals in de wijk, hebben we daar de volgende stappen voor geformuleerd:

1. **Wat is nodig?**
Analyse van wat nodig is om een voor jongeren prettige wijk te maken, waarbij ze plek krijgen om in de openbare ruimte te zijn en daadwerkelijke overlast tot een uitzondering behoort. In dit plan staat hiervoor al de eerste aanzet, zie paragraaf 1.3.6.
2. **Waar moeten we zijn?**
Uitwerken voor de hele wijk waar dan welke plekken moeten en kunnen zijn, in overleg met jongeren. Dit moeten voldoende plekken zijn (liefst iets meer dan strikt noodzakelijk; om plekken die onderweg afvallen te compenseren én het mogelijk te maken als sanctie voor slecht gedrag een plek op te heffen), maar niet elke plek hoeft een verwijsplek te zijn! Het gaat juist ook om de laagdrempelige plekjes in de wijk.
3. **Wat vindt u ervan?**
Communicatie naar buurtbewoners over het maken van differentiatie naar verschillende soorten plekken en het spreiden van die plekken om op elke individuele plek overlast te voorkomen. Met daarbij aandacht voor wat er gebeurt als er toch overlast is: verwijzen naar de overloopplekken.
4. **Fysieke aanpassingen**
Dit is de fase van het daadwerkelijk aanpassen van de openbare ruimte. Voordat dit kan gebeuren zijn de overige stappen noodzakelijk. Dat heeft het voordeel dat in de communicatie naar bewoners gezegd kan worden dat er niet op hele korte termijn grootschalige veranderingen zullen plaatsvinden, zodat de ergste angst er voor het moment uit is.

Het initiatief voor het opstarten van deze aanpak komt van het Programma Jeugd. Bij de verdere uitwerking zal het wijkservicecentrum een coördinerende rol vervullen. De verschillende stappen kunnen parallel lopen. Aansluiting bij het jaarlijkse budget voor jongerenvoorzieningen en het veiligheidsbeleid in de wijk, is noodzakelijk.

Overige maatregelen voor ruimte voor jongeren zijn:

5. **Zitten kan alvast**
Vooruitlopend op het totaalbeeld, is het verstandig om op een aantal veelgebruikte routes alvast wat extra simpele zitplekken te maken voor jongeren.
6. **Figuurlijke ruimte: activiteiten**
Om het bieden van fysieke ruimte aan te vullen en op korte termijn de mogelijkheden te vergroten kan buurtkinderwerk/sportwerk in de nieuwbouw verlichting bieden. Georganiseerde jongens- en meidenactiviteiten helpen om jongeren ook naar bestaande plekken op wat grotere afstand te trekken.
7. **Extra overloopplekken**
In de nieuwbouw is het nodig om in ieder geval twee extra overloopplekken te maken, zowel bij Vleuterweide als bij Veldhuizen, liefst in combinatie met een multifunctionele sportplek en overdekte gelegenheid voor ontmoeting.
8. **Panna in het Park**
Om de sportmogelijkheden in de openbare ruimte te vergroten zijn bij de ingangen van het Leidsche Rijn Park arena's te maken waar jongeren kunnen sporten. Te denken valt aan een verdiepte cirkel (niet alleen leuk voor balsporten, maar ook voor bijvoorbeeld skaten en zitten), pannakooi etc. De exacte invulling zal moeten gebeuren in overleg met de ontwerpers van park en omgeving.
9. **Multifunctionele plekken**
Om gebruiksdruk en overlast vanaf het begin te spreiden zou het mooi zijn meerdere multifunctionele sport- en ontmoetingsplekken tegelijk te realiseren in Vleuten, De Meern en Veldhuizen/De Balije. Dit is een maatregel die nu nog niet zomaar gerealiseerd kan worden.

Flexibiliteit van inrichting speelplekken

10. **Slim vervangen**
Speelplekken die ingericht zijn voor kleine kinderen, kunnen langzaam getransformeerd worden naar plekken voor een bredere doelgroep, door bij noodzakelijke vervanging van toestellen een toestel voor oudere kinderen terug te plaatsen.
11. **Grotere plekken**
Veel van de speelplekken in de nieuwbouwlocaties zijn relatief klein. Voor jongere kinderen is dat prima, maar voor wat grotere kinderen is er dan te weinig ruimte. Dat betekent dat die plekken minder geschikt zijn om de doelgroep van te verbreden. In het ontwerpproces voor nieuwe buurten in deze wijk zouden we willen meegeven dat het de voorkeur heeft de speelplekken iets groter te maken. En dan desnoods iets minder plekken. Deze lijn nemen we mee in het verder uitwerken van de 3%-norm.
12. **Inbrengen spelen bij planvorming nieuwe gebieden**
De planvorming voor de gebieden Haarrijn, Haarzicht en Rijnenburg is nu (in verschillende stadia) bezig. Ook het verder ontwikkelen van het Leidsche Rijn Park biedt mogelijkheden voor alle doelgroepen. Het vanaf het begin van de planvorming meenemen van ruimte voor spelen biedt mogelijkheden om voldoende ruimte te reserveren, zodat naderhand ‘repareren’ niet nodig is. Het Programma Jeugd spreekt hierover met diverse belanghebbenden.

Niet-traditioneel ruimtegebruik, stimuleren van informeel spelen

13. **Betere routes**
Pleinplakkers in Vleuten en De Meern gericht op routing en verbetering gebruik (in)formele speelruimte.
14. **Speelgroen verbeteren**
Aantrekkelijk speelgroen langs de randen in De Meern en Veldhuizen door toevoegen van boomstammen en palen.
15. **Rol van schoolpleinen in Veldhuizen**
Schoolpleinen Veldhuizen (afkaderen rol schoolpleinen en stimuleren inrichting en gebruik voor 8-12 jaar).
Zie hierover ook paragraaf 1.3.2.
16. **Waterkantactiviteiten**
Denk aan steigertjes/stelconplaten, struinoevers aanwijzen (sigaren plukken). Aandachtspunt hierbij is dat dit nadrukkelijk gericht is op wat grotere kinderen.
17. **Win een paal**
Audionetic prijsvraag. Dit zijn palen waar een geluidsfragment op is af te spelen, dat bijvoorbeeld de weg wijst, een quizvraag stelt, of een spelletje uitlegt. De energie voor het afspelen komt van het herhaaldelijk intrappen van een pedaal die aan de paal vastzit en wordt dus aangedreven door de gebruiker.
18. **Uitwerken speelaanleidingen nieuwbouw**
Op de wat langere termijn is het mogelijk een doordachte structuur te maken van speelaanleidingen op de straten in het groen die routing verbeteren en meer speelmogelijkheden creëren in grijs en groen.
19. **Struinen door de wijk**
Wat jaren geleden normaal was, is in de huidige tijd steeds lastiger. De openbare ruimte is grotendeels ingericht en onbeheerd groen is er amper in de wijk. De randen van bijvoorbeeld Vleuten bieden informeel veel speelruimte. De groene wal tussen de Haarrijnse Rading en bebouwing wordt door kinderen en jeugdigen gebruikt als speelruimte en heeft een hoge speelwaarde. Door de randen van Vleuten wat wilder te laten is de speelwaarde hoger. Met enkele speelaanleidingen in het groen wordt voor de jeugd ook duidelijk dat spelen mag. De beherende partij heeft de belangrijkste rol in dit project.
20. **Slootje springen**
Hiermee kunnen de speelplekken grenzend aan de Smalle Themaat via een route met elkaar verbonden worden, gebruikmakend van het aanwezig groen en het water. De plekken zijn alleen bereikbaar als je omloopt via een andere straat, dit terwijl de afstand tussen de plekken minimaal is. De enige barrière tussen de plekken is het water. Door breedte van de sloot te minimaliseren kan door springen de overkant worden bereikt. Een andere optie is de aanleg van een touwbrug of iets vergelijkbaars.
Wanneer een dergelijk project wordt uitgevoerd is contact tussen gemeente en bewoners zeer belangrijk. Met duidelijke communicatie moet het belang van spelen benadrukt worden. Kinderen kunnen met eigen ideeën wensen naar voren brengen.
21. **Plakken op straat**
Voor de jongste kinderen zijn de hofjes aan de Malberg en Keerderberg aantrekkelijke speelplekjes. Door plakker en andere aanleidingen is ook de bestrating te betrekken bij de speelplekken. Dit zou op meer locaties kunnen.
22. **Kind versus auto**
De vele autoluwe hofjes rondom de Beukenburg zijn zeer geschikt om de openbare ruimte aantrekkelijker te maken met spelaanleidingen. De parkeerhofjes aan de Vlambloem maken spelen op straat lastig. Met pleinplakkers kan voorkomen worden dat hier altijd auto's worden geparkeerd. Dat wil niet zeggen dat er geen auto's meer kunnen staan, maar het kan wel aangeven dat bepaalde plekken bij voorkeur vrij moeten blijven, dus als er plek is liever ergens anders parkeren. Om de haalbaarheid te vergroten zouden we op dit onderwerp een pilot willen starten.

Overzicht maatregelen

	Maatregel	draagt bij aan	Categorie
1.	Wat is nodig?	Ruimte voor jongeren	laaghangend fruit
2.	Waar moeten we zijn?	Ruimte voor jongeren	lange termijn
3.	Wat vindt u ervan?	Ruimte voor jongeren	lange termijn
4.	Fysieke aanpassingen	Ruimte voor jongeren	lange termijn
5.	Zitten kan alvast	Ruimte voor jongeren	laaghangend fruit
6.	Figuurlijke ruimte: activiteiten	Ruimte voor jongeren	laaghangend fruit
7.	Extra overloopplekken	Ruimte voor jongeren	lange termijn
8.	Panna in het Park	Ruimte voor jongeren	lange termijn
9.	Multifunctionele plekken	Ruimte voor jongeren	pot met goud
10.	Slim vervangen	Flexibiliteit van inrichting	Werkwijze
11.	Grotere plekken	Flexibiliteit van inrichting	Werkwijze
12.	Inbrengen spelen bij planvorming nieuwe gebieden	Flexibiliteit van inrichting	Werkwijze
13.	Betere routes	Niet-traditioneel ruimtegebruik, stimuleren van informeel spelen	laaghangend fruit
14.	Speelgroen verbeteren	Niet-traditioneel ruimtegebruik, stimuleren van informeel spelen	laaghangend fruit
15.	Rol van schoolpleinen in Veldhuizen	Niet-traditioneel ruimtegebruik, stimuleren van informeel spelen	lange termijn
16.	Waterkantactiviteiten	Niet-traditioneel ruimtegebruik, stimuleren van informeel spelen	laaghangend fruit
17.	Win een paal	Niet-traditioneel ruimtegebruik, stimuleren van informeel spelen	lange termijn
18.	Uitwerken speelaanleidingen nieuwbouw	Niet-traditioneel ruimtegebruik, stimuleren van informeel spelen	lange termijn
19.	Struinen door de wijk	Niet-traditioneel ruimtegebruik, stimuleren van informeel spelen	laaghangend fruit
20.	Slootje springen	Niet-traditioneel ruimtegebruik, stimuleren van informeel spelen	laaghangend fruit
21.	Plakken op straat	Niet-traditioneel ruimtegebruik, stimuleren van informeel spelen	laaghangend fruit
22.	Kind versus auto	Niet-traditioneel ruimtegebruik, stimuleren van informeel spelen	lange termijn

Colofon

Uitgave

Gemeente Utrecht,
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling
Programma Jeugd

Fotografie

Marnix Schmidt, De Meern

Drukwerk

De Groot Drukkerij, Goudriaan

Vormgeving

Punt Grafisch Ontwerp, Zeist

Datum

April 2010

Speelruimte in Vleuten - De Meern

Geef jeugd de ruimte!

Formele en
informele
speelplekken

In 2009 is de nota 'Geef jeugd de ruimte!' opgesteld. Op basis hiervan ontwikkelt de gemeente voor elke Utrechtse wijk een speelruimteplan. Het speelruimteplan voor uw wijk is verkrijgbaar op het wijkservicecentrum of kijk op www.utrecht.nl/jeugd onder Jeugd en Vrije Tijd, Speelruimte.

www.utrecht.nl